

ŽENA IN DOM

ŠTEV. 8

AVGUST 1938

LETO IX.

Pet knjig ŽE TISKAMO ZA VAS!

Pet praktičnih knjig, ki jih boste rabili vse življenje. Pet knjig samih dobrih, preizkušenih nasvetov, ki jih vsak dan potrebujete. Vsaka knjiga stane 30 dinarjev. Vi dobite vseh pet knjig s poštnino vred za 37 dinarjev.

Prvo knjigo dobite že prihodnji mesec.

Že naslovi knjig Vam povedo, da so to knjige, ki jih potrebuje vsaka žena in dekle.

Prvo knjigo: «Kako si poiščem boljšo službo» je spisal univerzitetni profesor v New Yorku E. J. Killduf.

Drugo knjigo: «Nasveti za življenje» je spisala Krista Kernhofer.

Tretjo knjigo: «Kako si opremim stanovanje» je spisala ing. arh. Duša Šantel-Kanonijeva.

Četrto knjigo: *Spol in usoda II. del* je spisala Angela Vode.

Peta knjiga bo *Gospodinjski koledar za leto 1839*.

Iskali bomo samo toliko knjiž, kolikor bo naročenih in plačanih. Zato že danes izpolnite položnico, ki je priložena sedmi številki.

Uprava „Žene in doma“

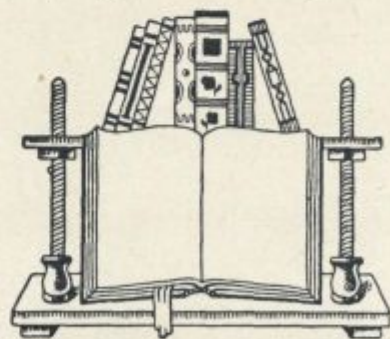
Mojstrovina

Dr. Oetker-jevim
PECILNIM PRAŠKOM

Najlepši okras sobe je knjižna omara

z lepo in okusno vezanimi knjigami. — Lepo vezavo, od preprcste do najfinejše, Vam oskrbi knjigoveznica

JOŽE ŽABJEK
LJUBLJANA, DALMATINOVA ULICA ŠTEV. 10

Telefon 24-87

Izdelava vsakovrstnih trgovskih knjig po naročilu, kakor tudi vseh drugih v to stroko spadajočih del. Lastni črtni stroj.

Tudi ženin potrebuje nasvetov

Ko se moži dekle, jo vse obsipa z darovi in nasveti. Mati, sestre, sestrične, tete in vseh drugih pet sto prijateljic in znank ji svetuje, kakšna naj bo v zakonu, da bo srečna. Toda kdo misli na ubogega mladeniča, kako bo njemu? Moški stopi v zakon veliko bolj neveden kakor dekle. Saj nima na to stran sploh nobene vzgoje. Niti glede sebe, niti glede žene. Starejši moški, ki so že trudni življenja, se laže vdajo in podvržejo ženini volji, ker je zanje tako boljše. Nekako podzavestno sleherni dekle že zelo mlado misli na to, da se bo poročilo. Moški pa, če pomisli za hip na ženitev, že misli hkrati tudi na to, da se ji bo morda vendarle kako ognil.

Prvi nasvet mlademu ženinu bi bil, naj poskrbi, da bo stal v zakonu na trdnih nogah! Ko je določen dan poroke, je tudi že odločeno, kakšno mesto bo zavzemal v zakonu. Ali bo v hiši gospod in gospodar ali bo boječa kreatura, ki bo skočil pokonci, če bo njegova žena z njim govorila.

Mož naj ravna s svojo ženo resno in ljubeznivo, posebno če je starejši od nje. Z njo naj občuje kakor z otrokom, tudi naj je ne razvaja. Posebno naj gleda, da mu žena ne bo delala dolgov, da ne bo izkušala živeti preko moževih dohodkov.

Možje, ki si morajo sami pripraviti zajtrk, medtem ko žena spi, so si tega sami krivi. Taki možje se morajo potem zadovoljiti z vsakim kosilom in ob vsakem času. Mož mora ukloniti svojo ženo prav prve dni njunega skupnega življenja, takrat, ko je še zaljubljena in ko ji je vse užitek, kar more napraviti za svojega moža.

Bodi dober in pošten! Ne skopari s prijaznimi besedami, ne zadiraj se! S takim ravnanjem škodiš sebi več kakor ženi. Lepa beseda je v zakonu še posebno potrebna. Ne govori, da se kesaš, ker si se poročil. Sam si se odločil, bodi dostojanstven! Ne kritiziraj svoje žene! Sam si si jo izbral. In če ona ne ustreza tvojemu idealu, ni to njena krivda, temveč tvoja. Previdnejši bi bil moral biti, ko si izbiral.

Tvoja ljubezen naj ne preneha s poroko. Poroka ne pomeni za dekle konec vseh sladkosti. Preden si jo vzela, je morda imela tvoja žena več častilcev, ki niso skoparili z besedami, kako je lepa in čudovita. Zdaj moraš vse ti nadomestiti. Če ne boš z njo, kakor si bil prej, dober in sladek, se ji bo zdelo zakonsko življenje kakor kosilo brez zabele. Mož, ki hoče, da mu je žena iz roke, mora v njej imeti sladkor!

Ne pričakuj od svoje žene, da bo prav taka, kakršna je bila tvoja mati. Štirideset let se je morala učiti tvoja mati, da je znala pravilno ravnati s tvojim očetom in da je gospodinjstvo teklo po namazanih tračnicah. Ne prepiraj se z ženo, če ne zna napraviti tako dobrega kruha kakor tvoja mati. Tudi ti ne znaš napraviti takega testa kakor njen oče!

Ne misli, da lahko urediš svoje življenje tako, da boš oženjen in da boš prost. To ni mogoče. Ne moreš biti oboje, vezan in prost. Če čutiš v sebi, da nisi še ustaljen mož, da te zanimajo še druge ženske, se nikar ne ženi! Ne uniči dekletu dobrega doma, ki ga ima pri starših, in ne vzemi je iz dobre službe, če nimaš trdnega namena, da jo osrečiš.

Ne prepiraj se z ženo zaradi denarja. Ne vzroji nad njenimi računi. Še preden si se poročil, si vedel, da je rodbina velik luksuz. Vzemi, kar si si naprtil, plačaj in molči! Daj ženi vsak teden ali pa vsak mesec primerno vsoto za gospodinjstvo in še nekaj za njene osebne izdatke in skrbi, da si bo znala razdeliti denar in da ga ne bo hotela prehitro še imeti. To bo preprečilo prepire in užaljenosti.

Zapomni si, da ima ženska lahko angelsko lep obraz in da je lahko trmasta kakor mula. Z lepo besedo jo lahko popelješ kamorkoli, z grdo je ne boš premaknil z mesta.

Kratko in malo, ko se poročiš, ravnaj s svojo ženo kakor z mlajšim tovarišem. Uči in uvajaj jo v življenje, kakor bi uvajal v delo novo uradnico. Potrudi se, da poiščeš njene dobre strani. Investiraj v svoje novo življenje toliko misli in inteligence, kakor je vlagaš v svoje podjetje, in vse bo dobro!

Zakaj so nekatere žene tako očarljive?

Ali so one posebne ljubljence sreče? Ali imajo več časa in sposobnosti, da se polepšajo? Ali pa uporabljajo posebno draga sredstva? Ta privlačnost zavisi samo od redne in pravilne nege polti. Da boste imeli uspeh, uporabljajte dnevno Elida kremo Ideal, ki je tako učinkovita zato, ker vsebuje hamamelis. Vaša polt bo dobila tisto negovanost, ki napravi mnoge žene tako očarljive.

Pomladite kožo!

Privlačite ji tudi po noči pravilno nego. Elida Citron Cold Cream čisti in hrani kožo ter jo ahrani svežo in čisto.

ELIDA

KREMA

IDEAL

Najša anketa

Kako si s svojimi starši zadovoljna (zadovoljen)

Menda ne boste zamerili, če se kot prva oglasi z odgovorom na anketo študentka. Veste, tudi me študentke se zanimamo za ženske revije, prav rade beremo, recimo «Ženo in dom», ter pridno sledimo številnim izpodbudadim in sprožitvam raznih vprašanj, ki se tičejo žene in rodbine. In zato tudi sedanje ankete nisem prezrla.

O tem, kaj očitajo starši otrokom, so bile napisane že cele knjige; vsak ve, da je bila za njegove mladosti mladina drugačna in da je čedalje slabša. To so trdili že pradedi in bodo trdili tudi pravniki sedanjih odraslih ljudi, ker gre vsaka prihodnja generacija v razvoju za korak dalje kakor generacija, ki po zakonu narave odstopa, in vsaka se sreča, preden dozori za odstop, s tisto generacijo, ki dorašča za nastop. Toda vsak, kdor pozna mladino, ve, da imajo mladi — tudi otroci — prav tako svoje probleme in resne očitke proti starejšim.

Čitla sem že mnogo vzgojeslovnih del; mimogrede naj povem, da sem to tudi morala zavoljo svojega bodočega poklica, saj bom, če Bog da, vzgajala, zato študiram. Našla sem in si tudi zapisala več sto odgovorov otrok na vprašanje, kaj jim pri starejših, vstevši starše, ne ugaja. Iz vsega tega se čuje, rekla bi, soglasni očitek otrok, češ da jih starši ne razumejo in si ne prizadevajo, da bi se jim z razumevanjem približali (seveda otroci tega očitka ne izražajo tako formalno, kakor sem ga povedala jaz).

Najčeste tožijo matčki, da jih starši nočejo poslušati. Nimajo ali nočejo imeti časa zanje. Če pravim, da sem sama imela isti občutek, sem prepričana, da mi bo večina vas pritrdila. Otrok na primer vpraša, zakaj je drevo zeleno ali zakaj je pozimi golo, zakaj je nebo sinje in zakaj je konj ravno konj. Takšni so pač otroci; le čitajte župančičevega Cicibana! Res je težko odgovoriti na vsa otroška vprašanja. Neki radoveden statistik je dognal, da otrok govori pet šestin časa, kadar ne spi, šesto šestino pa je zaposlen z jedjo; po večini torej izprašuje. Toda če naj s svojim razumčkom objame vse vtiske, ki silijo vanj iz okolice, mora izpraševati in potrebuje pomoči odraslih. Seveda je mnogo vprašanj jalovih, ampak tudi teh ne smemo odpravljati z godrnjavim: «Daj mir!» ali «Tega ne razumeš.» Otrok izgublja zaupanje in se čuti odrinjenega, razočaranega, prav tako, kakor če spozna, da je dobil očitno nepravilen odgovor. In tako se od mladega odvadi zaupavati staršem svoje probleme.

Otroške probleme moramo imeti za prav tako važne kakor probleme odraslih; morda so za odraslega brezpomembni, a za otroka so izmed najvažnejših, kar jih sploh sreča v življenju. Otrok hoče, da bi odrasli ravnali z njim resno, in ima do tega tudi pravico.

Druga glavna pogostna tožba otrok je, da nimajo v stanovanju niti koščka prostora, kjer bi ne delali napatja in kjer bi jim ne bili na poti odrasli. Otrok potrebuje prostorčka, ki je čisto njegov, kjer lahko po svoje gospodari. Seveda pod večkratnim nadzorstvom odraslih, ki pridejo v otroški kotic kot gostje — in ne očitajo in samo karajo, temveč kot iskreni gostje kritično in objektivno presojujejo ter resno opozarjajo, kaj ni prav in umestno, pa seveda tudi pohvalijo, kar je dobro. Tako se vzgaja otrok k odgovornosti in samostojnemu preudarjanju. Otroški kotic v stanovanju ali otroška gredica na vrtu je za vzgojo prav tako važna, kakor so šolske knjige in šolski zvezki.

Dalje tožijo otroci, da odrasli ne spoštujejo imovine otrok. Otrok prav dobro ve, kaj je njegovo, in rad posodi svoje stvari, če se mu zanje resno reče, je pa po pravici prizadet, če se mu pove, da so njegove stvari predvsem last staršev. Dalje, če se vpričo njih vsakemu pripoveduje, kaj je kdaj otrok zagrešil ali rekel, zlasti kar se zdi odraslim smešno, tako da se mora otrok sramovati. Prav tako je otrok užaljen, če mora stati kakor lutka in se dajati drugim občudovati ter jim kazati, kaj vse zna.

To so po mojem mnenju glavne tožbe otrok, ki jih je treba omejevati z razumnim ravnanjem in vzgojo.

Napisala sem to brž, ker nisem hotela biti zadnja, zakaj anketa mi je zelo povšeči. Oglasila pa se bom še in morda bolj premišljeno, pa pod drugim imenom, da se uredništvo ne bo spotikalo.

Mira.

Spoštovana gospa urednica!

Vaša nova anketa mi je zelo všeč. Morda bodo odgovori pomagali mladim materam pri vzgoji. Na svoji koži sem poizkusila, kako težko otrok pozabi krivice, ki so se mu zgodile v mladosti.

Moji starši so imeli samo dva otroka. Razen mene je bil v hiši še moj brat, ki je užival vse privilegije moškega. Streči sem mu morala na vseh koncih in krajih. Mati je bila hudo ponosna nanj in ga je na vse načine razvajala, oče se je z njim pri vsaki priliki postavljaj, češ, kako moder in prebrisan je za svoja leta. Mene pa so povsod zapostavljali, nikoli me niso pohvalili ali mi na ka-

kršenkoli način pokazali, da sem jim v ponos. Uspeh te vzgoje je bil, da je postal moj brat razvajen, ničemuren, zanikrn in lahkomišeln. Mene pa je vso mladost spremljal podzavesten občutek manjvrednosti in šele mož, ki mi je postal življenjski tovariš, me je ozdravil teh muk. Šele z leti sem izgubila občutek manjvrednosti in si priborila samostojnost. Brat pa je še dandanes staršem v breme in se ne more stalno oprijeti nobenega dela. Zdaj starši pogostokrat sami priznajo, da naju niso prav vzgajali, a zdaj je že prepozno.

Sama imam tri otroke. Nečem se hvalliti, da sem vzorna vzgojiteljica, nekaj pa si upam trditi: nikoli ne delam razlik med njimi, vse tri imam enako rada, vse tri oštemem, kadar so potrebni graje, in vse tri enako pohvalim, kadar so potrebni hvale.

Zdi se mi, da je največja napaka staršev, če delajo med otroki razliko.

M. Z. iz Maribora.

Draga gospa urednica,

s svojimi starši sem zadovoljna. Mamico imam rajši. Mamica ves dan dela in je pogostokrat žalostna, ker hodi oče rad v gostilno. Ko bodo pri nas prepovedali alkohol, bom imela tudi tatka hudo rada. Lepo Vas pozdravljam.

Včenka III. razr. v Celju.

P. s. Prosim, ne napišite mojega imena v listu, da ne bo tatek hud!

Cenjena gospa urednica,

stara sem tri in dvajset let, a mama, ki je vdova, mi še zdaj ne dovoli nobene samostojnosti. Ko pridem zvečer iz službe domov, ne smem več iz hiše. Druge tovarišice smejo zvečer na izprehod, v kino ali časih v gledališče, mene pa mati ne pusti nikamor, tudi s prijateljicami ne. Samo ob nedeljah popoldne smem iti z njo na Rožnik. Mamo imam zelo rada, vem, da je mnogo zame žrtvovala, kljub temu pa se mi ne zdi prav, da mi ne dovoli najmanjše prostosti. Lahkomiselna nisem in nič hudega bi se ne zgodilo, če bi smela kdaj s svojimi tovarišicami iz pisarne na kratek izlet, izprehod ali v kino. Tako pa mi je vsa mladost zagrenjena, ker nikoli ne pridem v družbo mladih ljudi, ki bi mi bili po duši sorodni. Ali se Vam zdi, da ima mati prav? V pričakovanju, da mi odgovorite, Vas lepo pozdravljam.

Vaša naročnica I. M. iz Ljubljane.

Draga gospodična,

radi Vam verjamemo, da ste zagrenjeni. Kljub temu pa ne smete obsojati svoje matere, ki iz ljubezni do Vas in iz strahu za Vašo neizkušnost tako ravna. Izkušajte jo izlepa prepričati, da imate pravico do samostojnega življenja, predvsem pa jo izkušajte prepričati, da ste dovolj pametni za takšno življenje. Če boste ubrali prave strune, se Vam bo to gotovo posrečilo.

Lepo Vas pozdravljamo.

Uredništvo.

Šola za srečo v zakonu

Znano je, da imajo v Ameriki največ ločitev zakonov. Pred nekaj leti so imeli tam 1.223.825 porok in 165.159 ločitev. Vsaka sedma dvojica je torej vrgla puško v koruzo. Pri tako velikem številu ločitev torej nekaj ne more biti v redu.

Ali je tega kriv zakon kot tak? Ne. Zakon sam je še zmerom edini in najboljši način sožitja moškega in ženske. Ali so krivi moški? Menila ne. Američan velja še zmerom za vzor kakor ovca pokornega in pohlevnega zakonskega možička, ki sta mu poleg dela žena in avto vse. Morda ženske? Kaj pa si morete skoraj misliti bolj ljubkega, kakor je mlada Američanka? Ne. Največkrat je kriva sporov v zakonu neprimerna vzgoja obeh njegovih delov.

Zlasti vzgoja deklet, ki jih uče vsega, samo tistega ne, kar v zakonu potrebujejo.

Pred nekaj leti so uvedli na nekaterih ameriških ženskih «kolegijah» posebne tečaje za gospodinjstvo. Potem tečaje za negovanje dojenčkov. Če je takšno dekle potem stopilo v zakon, je znalo kuhati, razen tega pa tudi šivati in skrbeti za svojega otroka v času, ko je bil zdrave vzgoje najbolj potreben. Pa vendar se število ločitev ni prav nič zmanjšalo. Še več jih je bilo! Dokler ni prišel dekan bostonskega vseučilišča na dobro misel.

Ustanovil je «zakonske tečaje» in je njih vodstvo župnal ženi nekega evangeličanskega župnika, nekdanji arhitekta. Mrs. Macdonaldova je bila znana kot vzorna žena. Z navdušenjem se je lotila svoje naloge in kmalu je privedla prvi oddelek svojih deklet do izkušenj, ki so jih ocenjevali na bostonskem ženskem vseučilišču prav tako kakor vse druge.

In kaj poučuje ta dama? O čem govori na svojih predavanjih?

Vaše OČI vam bodo povedale

Če jih boste pogledali po uporabi novega, nerazstopljivega ARCANCIL A. ARCANCIL je moderen izdelek in ima vse prednosti, ki ste jih doslej pogrešali. Ne lepi se in ne dela trepalnic krhkib, ker ni v njem ne mila ne kakšne druge kavstične snovi; ne rdeče ter kjubuje solzam in potenju, ker je nera topljiv; poživlja pogonjanje trepalnic; želvino olje, ki mu je dodano, hrani korenine in pospejuje rast trepalnic, ki se zaradi tega podaljšajo za več milimetrov. ARCANCIL se prodaja povsod v devetih prekrasnih se barvnih odtenkih in v posebni kvaliteti „A-CANCIL-SAN COLOR“ ki polepša trepalnice, ne da bi jih pobarvala. Veliki model stane 48 dinarjev, vložek 32 dinarjev in reklamni zavitek 18 dinarjev. Poskusite ga tudi VI in dobro si zapomnite: ZA VAŠE, 1 REPALNICE . . . ARCANCIL, Ljudevit Schön, oddelek A/3, Zagreb, Jelačićev trg št. 1. Uspeh je zajamčen.

O vsem mogočem. Sploh o vsem, o najmanjših malenkostih, na katere se je treba ozirati, če hočemo doseči v zakonu srečo. Tudi o tem, kako se je treba na zakon pripraviti in kakšnega moža naj ženska vzame, kakšnega pa ne.

Naj vam povemo nekaj pravil, ki jih je treba na primer ženi upoštevati pri izbiri moža:

1. Preizkusi dobro samo sebe, preden si poiščeš moža. Vsako dekle ni nadarjeno za zakonsko ženo in mater.

2. Natanko preračunaj, koliko dohodkov bo imel tvoj mož. Potem premisli, ali bosta mogla s tem živeti. Nič hudega ni, če dva začneta z majhnim premoženjem. Toda že od prvega dne ne sme biti nobenega dvoma o tem, kakšen je zakonski proračun. Strogi računi ohranijo dobro prijateljstvo.

3. Nikoli ne vzemi možkega samo zaradi tega, ker si vanj zaljubljena. Če nimata nobenih skupnih interesov, si izprosi pri njem daljši čas za premislek — kmalu boš spoznala, da ni vse zlato, kar se sveti.

4. Zlasti glej, da se ne možiš s človekom, ki ti telesno ni všeč, če ima še toliko milijonov. Ne pozabi, kako dolgo boš morala živeti z njim. To bo vsekako dalje, kakor pa bo trajalo veselje nad vsemi lepimi rečmi, ki ti jih bo mogel za svoj denar kupiti.

5. Če spoznaš možkega, ki ti je všeč, premisli tri reči: njegov družabni polo-

žaj, njegovo spretnost za služenje denarja in njegove duševne darove. Če opaziš, da ti v teh treh ozirih ne more dati tega, kar hočeš, se umakni od nje, še preden te bo prosil za roko. To si kot spodobna ženska dolžna.

6. Nikoli ne vzemi moža, ki ima omejene pojme o jedi in ki zmerom pripoveduje, kako je kuhala njegova mati to ali ono. Seveda mora znati ženo kuhati. Toda mi živimo tudi v dobi konzerv! In med doma pečenim in kupljenim kruhom je le ena razlika: da diši pekov navadno bolje.

7. Če najdeš možkega, ki ga spoštuješ, možkega, ki te lahko spodobno živi in ki bi imela z njim skupne interese, mu ne reci takoj «ne» — tudi če ga še ne ljubiš. Ljubezen pride dostikrat šele po daljšem spoznavanju in potem tudi dalje časa drži.

Morda se bo komu zdelo, da so te «poslave» nekoliko prehladne in preveč preračunane, preveč trezne, toda upoštevati je treba, da ne živimo več v časih sentimentalnosti, ampak v dobi treznosti. Rožnata romantika je izginila prav tako kakor srednjeveški vozovi z balo in skrinje srebrnikov.

In kakšna vprašanja dobe kandidatke pri izkušnjih?

Na primer:

1. Gospod A. ima zelo lepo svetlo-laso tajnico. Nekega dne ga vidi gospa B., kako gre z njo skupaj po cesti, in

Scherkovi Nasveti

Puder, ki se obdrži,

je «Scherkov Mysticum puder». Ta puder prekaša vse druge s svojo sestavino in ker je nedosegljivo fin in duhač.

Prekrasna usta po obliki in barvi da Scherkova rdečilo za usta, ki pa ni kričeče.

Gospa! mnogo bolj Vas bo ljubil, če mu ublažite neprijetnost pribitju. Nabavite mu «Tarr vodo», ki ne učinkuje samo antiseptično, marveč napravi kažo tudi gladko in nežno.

SCHERK
PARIS - NEWYORK

Scherk
Face
Lotion

Scherkova voda za negolico. Pomagala bo tudi Vam, a samo pri redni uporabi. Lice čisti od zajedalcev ter mu daje svež in mladosten videz. Dobi se v vseh boljših strokovnih prodajalnah za ceno Din. 18.-, 35.-, 56.- itd.

Pošljem Vam prav rad vzorec, če pošljete svoj naslov tvrdki Ljudevit Schön, Zagreb, Jelačićev trg 1. ter priložite Din. 3.- v poštinih znamkah za poštnino.

to seveda še toplo nese njegovi ženi na nos. Kako naj gospa A. odgovori gospe B. in kako naj se o tem pomeni s svojim možem?

2. Dretova imata enega samega otroka — precej svojeglavnega dečka, ki se ne uči prav dobro. Oče in mati imata zelo različni mnenji o otrokovi vzgoji in se zelo pogosto prepirata, kako je treba dečka vzgajati. Kako naj si razdelita odgovornost za otrokovo vzgojo, ker se v tem oziru tako slabo med seboj razumeta?

3. Gospa Komarjeva je ljubosumna na neko svojo prijateljico iz mladosti. Nekoč povabi to damo za štirinajst dni k sebi in jo pušča čim več v družbi svojega moža. Ali se vam zdi ta manever pameten ali nevaren in zakaj?

Kako so učenke odgovorile na ta vprašanja?

1. Jaz bi namesto gospe A. rekla gospe B.:

«Da, saj sem moža sama prosila, naj stori to. Ubogo dekle se je pri zadnji bilanci trudilo pogosto pozno v noč in nekako se ji je moral za to delo izkazati hvaležnega.» — Možu bi pa čez nekaj tednov rekla, da vodi neki znanec njegovo tajnico pogosto v restavrant in na ples. Če bi bil zaradi tega ogorčen — to je najbolj verjetno — bi «znanca» branila. S tem bi bilo že pol boja dobljenega, kajti le prepovedano sadje diši. Če bi moj mož čutil, da ne dela ničesar, česar bi mu jaz ne dovolila, bi se mu izleti s tajnico ne zdeli več tako privlačni kakor prej in bi jih kmalu opustil.

ALI HOČETE BITI PRIVLAČNI?

Uporabljajte Odo-ro-no, ki odpira neznosno potenje pod pazduho. Opo-ro-no spada v toaleto negovane žene kakor čiščenje zob. Odo-ro-no ohrani svežost kože in varuje obleko. Proizvaja se v dveh jakostih: „Regular“ (rdeči), enkratna uporaba varuje 3 do 7 dni — „Instant“ (brezbarvni) za občutljivo kožo, zadostuje za 2 do 3 dni. Steklenice s praktično gobico na zamašku se dobivajo v vseh strokovnih trgovinah.

ODO-RO-NO

2. Vsak zakonec naj prevzame določeno področje vzgoje in na tem področju bi mu drugi ne smel ugovarjati. Mati na primer vljudnost, čistost v oblačenju, lepo vedenje pri mizi. Oče napredovanje v šoli in telesno vzgojo. O tem dogovoru bi otrok seveda ne smel ničesar zvedeti. Počasi bo že sam odkril, kdo ga nadzoruje na posameznem področju. Potem naj bi se oče in mati vzdržala kritike otroka v njegovi navzočnosti. Naposled bi morala tudi ugotoviti, zakaj je deček tako nedostopen za vzgojo. Časih bi morda ne škodovalo kratko šolanje v kakšnem zavodu.

3. Pametna ženska bi prijateljice ne vabila. Kdor se spušča v nevarnost, ji podleže. Naposled je tudi najboljši mož iz mesa in krvi, zlasti če ga lastna žena pušča preveč samega in ga zanemarja.

«To je vse?» boste začudene vprašale. Da, vse. Toda nekaj vprašajte same sebe: «Ali bi takšno izkušnjo izdelale?»

Najbrže ne. Jaz odkrito priznam, da bi pri njej padla.

Naša založba je zadnja leta izdala tri knjige, ki govorijo samo o vzgoji za zakon in o življenju v njem. Če jih še nimate, vam svetujemo, da si jih naročite, saj so njih pisatelji sami priznani poznavalci zakonskih vprašanj, možje z ogromno prakso. Prva knjiga, ki jo je napisal R. Gerling, se imenuje «Sitni možje — Vzgoja za zakon». Njen avtor je sociolog svetovnega slovesa. Prav tako slovi B. Macfadden, ki je napisal drugo delo «Mož in zakon», knjigo, ki je zlasti v Ameriki doživela milijonske naklade. Letos pa smo izdali posebno delo, namenjeno zlasti tistim, ki čutijo, da njih zakon ni tisto idealno razmerje, ki so si ga zamišljali. Napisal ga je znan «zdravnik človeštva» dr. J. Löbel in se imenuje «Od zakona do ljubezni». Knjige stanejo posamezno po 50 dinarjev, naše naročnice pa jih dobe za polovično ceno. Vsem jih priporočamo.

V javnih uradih

Vsakdo ima kdaj opravka v javnem uradu, a vsak tak opravka terja od nas večjo ali manjšo žrtev. Kdor pride prej,

ima pravico, da je prej na vrsti. Tistemu, ki pride pozneje, pa ne preostaja drugega, kot da potrpežljivo počaka.

Kakor povsod, tako moramo biti vljudni tudi v javnem uradu. Toda ravno v uradih ljudje kaj radi pozabljajo, da morajo biti vljudni in ustrežljivi. Vsak dan lahko v javnih uradih opazujemo, kako nedostojno se nekateri vedejo. Mnogokrat so krivi uradniki, če pride do spora in nesporazuma, ker ne pomislijo, da so oni zaradi strank tu in ne obratno. Pogosto pa tudi občinstvo ni dovolj vljudno in potrpežljivo. Kakor zaključiš v gozd, tako odmeva!

Tudi preprirov med čakajočimi strankami ne bi bilo, če bi bili ljudje drug do drugega bolj obzirni. Toda nekateri ljudje so zelo brezobzirni. Nejasno izražajo svoje želje, brez konca in kraja izprašujejo, in tako ni čudno, da postanejo tisti, ki so za njimi, nestrpni.

Preden stopimo v urad, se moramo zbrati in si pripraviti potrebni drobiž, če moramo kaj plačati. Tiste, ki pridejo za nami, a brezobzirno silijo naprej, odločno, vendar vljudno opomnimo, naj stopijo v vrsto. Toda če utegnemo in se sistemu, ki pride za nami, mudi, mu dovolimo, da gre naprej. Prav tako pomagamo damam in starim ljudem, do katerih moramo biti povsod vljudni.

Če imamo v javnem uradu, na primer v banki, osebni opravke, je v našo korist, če govorimo s pridušenim glasom. Vljuden uradnik bo storil prav tako. Če tisti, ki stoji pred nami, razpravlja z uradnikom o osebnih zadevah, ne smemo prisluškovati. Dobro vzgojen človek bo v takšnem primeru rajši za korak odstopil.

(A. Fr. B.)

Poročile so se naročnice: gospodična Zdenka Dolničarjeva z gospodom Slavkom Gorjupom iz Djenoviča, gospodična Ivanka Trillerjeva z gospodom Josipom Svolšakom, trgovcem iz Binkeljnov, gospodična Fanči Zorkova z gospodom Rudolfom Gonelljem iz Trbovelj, gospodična Marica Konečnikova z gospodom Ivanom Vertačnikom iz Mežice, gospodična Neda Koščinova z gospodom Pavlinom Zulejem, zrakoplovnim narednikom iz Divulj in gospodična Marija Zorkova z gospodom Franjom Feldinom, trgovskim sodručnikom iz Kranja. Iskreno čestitamo!

PARFUM FORVIL PARIS

Vesele
počitnice
želimo
vsem
našim
naročni-
cam

Na železniški postaji nekega letovišča se sprehajata mladoporočenca Varja in Aleksander. On je bil ovil desnico krog njenega pasu, ona pa se je ljubko nagnila nanj. Oba sta bila srečna, presrečna. Luna ju je opazovala skozi raztrgane oblake in si namrgodila obraz. Bila jima je najbrž nevoščljiva in se je jezila nad svojim dolgočasnim devištvom, ki ga ji nihče ne more vzeti. Zrak je bil čisto miren in prenasičen od vonja po bezgu in krhlikovcu. Nekje v dalji, onstran tračnic, se je oglašalo klicanje divjega petelina.

— Kako lepo je to, dragi Aleksander, kako lepo! je dejala mlada gospa. Zares, zdi se mi, kakor da o vsem tem le sanjam. Poglej samo, kako udoben in prijazen je onile gozdiček! Kako prijetni so tudi ti visoki, molčeči telegrafski drogovi! Kar oživljajo to pokrajinsko sliko, kajne, Aleksander, in nama pripovedujejo, da so tam nekje daleč ljudje... da je tam civilizirani svet. Ali se ti ne zdi razveseljivo, če ti veter tiho prinaša na uho ropotanje bližjega se vlaka?

— Da, seveda... Toda kako imaš vroče roke! To je zato, ker se tako razburjaš, Varja... Kaj pa bomo imeli za večerjo?

— Pikantno juho in piščanca... enega bova imela oba dovolj. Zate pa sem poslala v mesto še po sardine in jesetrovino.

Luna je skrila obraz za oblake, kakor da bi bila njuhala tobak. Pogled na človeško srečo jo je bil spomnil njene lastne samote, njenega samotnega ležišča v gozdovih in dolinah.

— Vlak prihaja! je zaklicala Varja. Kako imenitno!

V daljavi je bilo videti troje žarečih oči. Postajni načelnik je stopil na progo. Na tračnicah so tu in tam zablestele signalne luči.

— Še vlak pustiva mimo, potem pa pojdiva lepo domov, je dejal Aleksander in zazdehal. Kako krasno življenje imava tu, Varja! Tako prijetno je, da je že kar neverjetno!

Črna železna pošast je skoro brezšumno spozela mimo njiju na postajo in se ustavila. Skozi slabo razsvetljena vagonška okna je bilo videti zaspane obraze, klobuke in ramena.

— Ah, ah! se je oglasilo iz enega sprednjih vagonov. Varja in njen mož sta nas prišla iskat! Evo jih! Varja... Varja! Tu smo!

Iz voza tretjega razreda sta poskočili dve drobni deklici in se vrgli Varji okrog vratu. Za njima se je prikazala debelušna, postarna dama in nato visokorasel, suhljat gospod s sivimi zalisci, potem dva s težko prtljago otovorjena gimnazijca, za gimnazijcema guvernanta, za guvernanta babica.

— Vidiš, zdaj smo pa tudi mi tu, ljubček, evo nas! je prišel gospod z zalisci in stisnil roko mlademu zakoncu... Gotovo si nas že dolgo nestrpno pričakoval! In se jezil na strica, ker ga tako dolgo ni bilo! Nikolaj, Konstantin, Nina, Fifa... otroci! Poljubite bratranca Aleksandra! Vsi smo prišli k tebi, vsa družina, tako za tri ali štiri dni. Upam, da vama ne bomo v nadlego? Kaj? Kar odkritosrčno mi povej, prosim!

Ob pogledu na strica in njegovo družino se je mladi par strahovito prestrašil. Medtem ko ga je stric tako svečano nagovarjal in prijazno poljuboval, je gledal Aleksander sledečo podobo v mislih pred seboj: z ženo bosta morala prepustiti gostom vse tri sobe, pernice in prešite odeje. Jesetrovino, njegovo najljubšo jed, pa sardine in pikantno juho bodo kar hipoma pojedli... Poleg tega bodo bratranci trgali rože, polivali črnilo in razsajali vsepovsod. Teta pa bo vse dolge dni govorila samo o svoji bolezni (o trakulji in o bolečinah pod srčno duplino) in o nepozabnem, neskončno važnem dejstvu, da je po rodu baronesa plemenita Fin-tichova...

Aleksander je ves razjarjen gledal svojo mlado ženo in ji šepetal:

— K tebi so prišli... Da bi jih vrag pobral!

— Ne, ne, k tebi! je odvrnila ona jezno in nejevoljno ter vsa prebledela. — Saj to niso moji sorodniki, ampak tvoji!

Potem pa se je okrenila h gostom in jim s prijaznim pozdravnim nasmehom dejala:

— Srčno nam dobrodošli!

Luna se je bila spet prikazala izza oblakov. Zdelo se je, da se smehlja in raduje, ker nima nobenih sorodnikov. Aleksander se je brž obrnil v stran, da bi pred gosti skrnil svoj razkačeni in obupani obraz. Takoj nato pa je svojemu glasu izbral zelo prijazen in mehko iskren ton ter dejal:

— Srčno nam dobrodošli, mili gostje! Srčno nam dobrodošli, predragi gostje!

Prevedel P. K.

PESEM o brezupni ljubezni

Nihče naj mi ne govori o tem, čemur pravijo romantični sanjači človeška duša in človeško srce. Človek je tako zelo preprosta stvar in vse njegovo mišljenje, vse njegove težnje so delo edinega večnega nagona samoohrane. Večni lov za kariero, težnja za popolno uveljavljenje lastnega jaza, ljubezen, sovraštvo, prijateljstvo — vse to so le oblike in posledice tega živalskega pragona človeštva. Vse drugo so samo lepe pravljice, ki so si jih izmislili bolni možgani.

Debelušni notar je izpil svojo črno kavo in si vidno zadovoljen z učinkom svojega govora prižgal dišečo cigaro.

«Strinjam se z vami, gospod notar», se je oglasil mršavi inženir. «Kdo pa bi še dandanes veroval v srce! Vse je samo trgovina! Misel, ljubezen, čustva, prijateljstvo, umetnost, kultura, humaniteta so samo dobičkanosno blago svetovnega trga. Ti ponujajo, oni kupujejo. In to je vse.»

«Vi torej ne verujete v človeško srce in človeško dušo, ne verujete v njiju višji cilj?»

«Ah, to je samo v romanih, gospa!» je odvrnil lepi gostiteljici notar.

«In zakaj se vi, gospod doktor, ne udeležujete danes tega tako zanimivega razgovora?» je vprašala gospa zdravnika.

«Oprostite, gospa», je odgovoril doktor. «Moji pacienti mi navadno zaupajo samo svoje telesne bolečine. Nečem vam razkladati svojih naivnih nazorov o človeški duši in človeškem srcu; če pa dovolite, vam povem majhno zgodbo iz začetka svoje prakse.»

«Povejte, gospod doktor, povejte!»

«Opozoriti vas pa moram takoj, gospa, da moja zgodba ni prav nič senzacionalna, niti poučna in se morda niti dobro ne nanaša na prejšnji razgovor, ki mi je nehote zbudil davni spomin.

*

Od takrat je že precej let. Bil sem sekundarij na oddelku za notranje bolezni. Zanimivejših primerov je bilo kaj malo. Enolično delo smo si izkušali osladiti, kakor smo pač vedeli in znali. Po navadi smo zavili v bližnjo klet na kozarec dobrega vina, kjer smo peli znane pesmice. Ampak da ne krenem od svoje zgodbe:

Bilo je zgodaj spomladi. Na moškem oddelku je ležal starac, čudaški samotar, ki ni z nikomer v mestu zaupno občeval. Nekoč so ga zgodaj zjutraj pripeljali vsega premrlega in nezavestnega. Drugi dan se je pokazala težka pljučnica. Ta se je sicer čez nekaj dni umaknila, toda začelo je slabeti srce. Spominjam se na ves dogodek, kakor da je bilo včeraj: bilo je v nedeljo blizu polnoči. Sedim kakor po navadi s svojimi tovariši pri kozarcu vina, ko se pojavi za menoj bolničarka ter mi zašepeta, da bi rad bolnik na šestnajstici — to je bil moj oddelek — z menoj takoj govoril. Razumeli boste, da mi to v teh okolnostih ni bilo preveč po volji; pustil bi bil bolničarko in bolnika, ako bi mi ne bilo nekaj reklo, naj vendarle grem. In tako sem bil kmalu pri postelji bolnega starca.

«Hvala vam, gospod doktor, da ste prišli, in oprostite, da sem vas nadlegoval v tako neprimernem času. Toda nimam na svetu nikogar, ki bi se mogel z njim pred svojo smrtjo pogovoriti. Bili ste mi zmerom dobri, bolj dobri, kakor je bila vaša dolžnost, in zato sem si mislil, da mi boste žrtvovali tudi nekaj poslednjih minut. Vem, da bo kmalu ko-

nec — ne recite, da ne; sicer se pa tega celo veselim — in moram se nekomu izpovedati. Ne svojih grehov, mislim, da jih nimam, temveč svojega življenja, ki je bilo menda moj edini in največji greh.»

Žalostno, proseče me je pogledal. Sedel sem na posteljo. In stari gospod je začel pripovedovati s tihim, slabotnim glasom:

«Izbral sem si glasbo za svoj poklic. Glasba mi je bila življenje in sreča, bila mi je vse. Morda ni nikoli nihče bolje razumel govora njenih tonov, morda ni nihče preživljal bolj vsega tega prečudno lepega sveta skrivnostnih zvokov, morda ni nikogar močnejše privlačevala njena čarobna sila kakor takrat mene. Verjemite mi, nisem bil vedno taka žalostna razvalina človeka, kakor jo vidite danes pred seboj. Bil sem — ali bolje: hotel sem biti — glasbeni skladatelj. Menda sem bil takrat nadarjen, toda odtlej je že davno, tako davno, da že skoraj ni res. In kakšno tvorno radost sem užival vselej, kadar sem svet svojih tonov, ki so vzraščali v moji fantaziji, zaupoval belemu papirju pred seboj, kadar sem v čisto pot petih črt vpisoval noto za noto! V takih trenutkih sem izgubljal zavest časa, moj notranji sluh je poslušal le skrivnostne melodije in moja roka je samo pisala, pisala... Akordi... Melodije...

In bilo mi je pet in dvajset let...

Takrat sem veroval vase, veroval v izpolnjenje svojega umetniškega poslanstva. Toda usoda in okolje, v katerem sem živel, sta odločila drugače. Moj starejši brat je bil inženir. Njegova stroka so bile vodne gradnje. Nekoč so mu dali nadzorstvo nad gradnjo velikanskega železniškega mostu čez Donavo. Morda je bil kriv slab material, morda slab račun: zgodila se je nesreča, pri kateri je poginilo mnogo delavcev. Brata so poklicali na odgovor. Njegova tenkočutna duša pa ni prenesla misli, da bi ga utegnili soditi in morda celo obsoditi. Zjutraj pred glavno razpravo so ga našli v pisarni s prestreljeno lobanjo. Umrl je — kakor se je pozneje izkazalo — za tujo zmoto. To je že tako v življenju. V pismu, ki mi ga je zapustil, me je rotil, naj se zavzamem za njegovo ženo in njegovo dete. Izpolnil sem željo umirajočega in zavzel sem se zanju. Metka je bila skrbna gospodinja ter mi je bila hvaležna za vse, kar sem storil zanjo in za malega Jernejčka. Sicer pa nisem bogve kaj storil, zakaj moja sredstva so komaj zadostovala za našo skromno domačijo. Čez nekaj časa sem se z Metko oženil, da bi ljudem jezike zavezal. Mislil sem, da tako najboljše izpolnim poslednjo bratovo željo. Upal sem, da se bodo tudi moje gmotne razmere toliko izboljšale, da jima bom mogel nuditi vsaj nekoliko mirnega in zadovoljnega življenja.

Toda nisem imel sreče. Službo kapelnika, ki mi je bila obljubljena, je dobil drug, ki je imel protekcijo in široke komete. Poučevanje klavirja ni kaj prida donášalo. Prišli so prvi neuspehi. Moja simfonija mi je bila vrnjena s pripombo, da je ni mogoče igrati zaradi formalnih hib, in moja opera je zaradi namenoma slabe in zanikrne uprizoritve neslavno propadla. Dva obsežna cikla pesmi in godalni kvartet so zaman čakali na založnika. Prejel sem nekaj mikavnih ponudb, naj pišem lahko, zabavno glasbo. Odklonil sem. Svet mojih tonov se je zrušil. Nič več me ni veselilo delo. Prenehal sem verovati v svoje umetniško poslanstvo. Padal sem globlje in globlje. Prijatelji so mi svetovali, naj grem v tujino, kjer bom laže dosegel uspehe. Toda ni-

sem imel sredstev in pa — imel sem bratovo oporoko, imel sem Metko in malega Jernejčka. Nisem ju smel zapustiti. Kaj naj storim? Kam naj se obrnem? Kolikokrat sem imel takrat v roki edino stvar, edini spomin, ki mi je ostal po nesrečnem bratu: orožje, s katerim si je končal svoje mlado življenje... Ali naj grem za njim?

Bile so obupne noči, ki sem jih prebedel na praznih mestnih ulicah, kjer sem tisočkrat preklel usodo. Toda usoda se je smejala...

Nekoč, to je bilo proti koncu poletja, sem na brezupni nočni blodnji zašel na periferijo mesta. Pozornost mi je zbudil srebrnočist ženski glas, ki je pel znano melodijo. To je vendar moja pesem! Petje je prihajalo iz okna majhne, pritlične hiše. Okno je bilo odprto. Tiho, da bi ne zmotil neznane pevke, sem stopil na nizki vrtni zid. Videl sem jo, kako sedi pri klavirju, obrnjena s hrbtom proti oknu.

Dozveneli so poslednji akordi pesmi. Dve nežni, beli roki sta negibno obležali na klaviaturi. Moj uprti pogled pa je vznemiril neznanko. Ozrla se je proti oknu, in ko me je zagledala, je lažno kriknila. Moj Bog, ta obraz! Kje sem ga že videl? Spominjal me je na sliko davnega italijanskega mojstra.

«Kaj hočete? Idite!»

«Oprostite, poslušal sem. Menda to ni tako hud greh...»

«Zdaj opolnoči ni zdravo poslušati pred odprtim oknom. Lahko bi se prehladili. Pojdite rajši domov!»

«Nič ne de. Sicer je pa toplo... Prekrasen je vaš glas...»

«Mislím, da ob tej uri ni preveč primeren čas za take poklone.»

«Ali mi lahko poveste, od kod imate to pesem?»

«Kaj vam to mar? To vas vendar ne more zanimati.»

«To je moja pesem...»

«Vi ste torej...»

«Ali moram oditi?»

«Pojdem malo na izprehod; lahko me počakate, če hočete. Nocoj je lepa noč...»

Bilo je že zelo pozno, ko sva se takrat prvič poslovila.

Olga je bila deklica nežne in globoke duše, čutečega srca in prirojene, nepokvarjene inteligence. Kmalu, prav kmalu sva se sprijateljila. Prijateljstvo pa je v kratkem zamenjalo mnogo bolj globoko čustvo. Ko sva oba to spoznala, je bilo že prepozno, da bi se vrnila in razšla.

V temno in brezupno razvalino mojih davnih idealov je prinesla Olga žarek zlatega sonca. Njena baržunasta roka je znala pobožati, njene besede so znale potolažiti, njene globoke oči so znale izpodbuditi. Toda situacija se ni izboljšala. Še narobe — kakor da so se vse okolnosti zarotile zoper mene! Metka je kmalu opazila mojo izpremembo in je molče trpela. Morda me je ljubila, morda je v meni ljubila nesrečnega brata. Vrh vsega tega je beda počasi odpirala vrata našega malega doma... Bil sem obupan. Doma zadušljivo, neznosno zadušljivo. Na delo niti misliti nisem mogel.

Tudi Olga je bila dan za dnevno bolj žalostna. Zaman je izkušala skriti pred menoj sledove neprespance noči, njene žalostne oči so zaman skrivale grenke solze in na bledih ustnicah se je hlinil smehljaj. Njeno srce je bilo pripravljeno za vsako žrtev. In koliko je premišljala njena glava, kako bi bilo mogoče pomagati! Vse sem vedel, četudi so usta molčala. Razumela sva se tako dobro, kakor se le moreta dva človeka. En sam pogled je često povedal več kakor tisoč besed. Bolelo, strašno bolelo me je njeno trpljenje. Njena usta niso več prepevala, klavir je utihnil. Še dvakrat sem slišal iz teh ust svojo pesem, tisto pesem, ki je združila najini poti: Pesem o brezupni ljubezni...

*

Stari gospod je umolknil. Mežal je, zato sem mislil, da je zaspal. Že sem hotel tiho oditi, ko sem začutil njegovo suho dlan na svoji roki.

«Še malo potrpite, gospod doktor! Oprostite, spomini so bili močnejši ko moja volja. Moja pesem! Ko bi je ne bil nikoli več slišal! Nekoč sem pripovedoval Olgi žalostno zgodbo svojega brata. Razburila se je, oči so ji zagorele.

«Rekel si, da si ohranil orožje, s katerim si je tvoj brat končal življenje, za spomin.»

«Da. To je edini spomin, ki mi je ostal po njem.»

Brez besede je uprla vame svoje oči. Na dnu teh oči sembral skrito misel, ki sem jo razumel prepozno, veliko prepozno.

«Ali te smem nekaj prositi?»

«Čemu prositi, Olga? Saj vendar veš, da storim vse, kar želiš.»

Pa vendar me je njena želja nekoliko presenetila.

«Nikar se mi ne smeji — morda je to samo radovednost — ampak tako rada bi videla to strašno stvar, tako rada bi se je dotaknila s svojimi prsti.»

«Dobro veš, da ti ne morem ničesar odreči», Olga!»

«Torej po jutrišnjem?»

«Da.»

In po jutrišnjem sem, nič hudega sluteč, hitel k Olgi. Tok z revolverjem sem imel v žepu svojega plašča. Čakala me je pri vrtnih vratih.

«Imaš?»

«Imam.»

«Ali dovoliš, da te danes povabim na skromno večerjo?»

Bila je vesela, oči so ji žarele. Pri večerji je bila zgovorna, polna smeha.

«Na najino ljubezen, Olga!»

«Na tvojo srečo!»

In ona, ki je drugič komaj ustnice zmočila z vinom, je izpraznila kozarec do dna.

«In zdaj mi pokažeš?»

«Pokažem...»

Prinesel sem tok in ga odprl. Vzela je orožje v nežno roko.

«Pazi, je nabit! Ostalo je v njem še pet nabojev. Šesti — saj veš...»

Njene široko odprte oči so zagonetno zrle na orožje.

«Spravi spet to! To je vendarle preveč, preveč grozno...»

Del sem revolver nazaj v tok.

Sedla je h klavirju. Kmalu je prešla v prve akorde moje pesmi. Pesem o brezupni ljubezni... Moj Bog, kako jo je takrat pela! To ni bila več moja pesem, temveč tiho žalovanje brezupno ranjenega srca, jok duše na meji življenja in smrti, bolešno tarnanje nad večnim slovesom. Še nikoli nisem slišal lepše in žalostnejše glasbe. Že davno je dozvenel poslednji ton, a jaz sem sedel z glavo v dlaneh na zofi ter tiho in bridko jokal. Sedla je k meni, pritisnila svoje žgoče ustnice na moje čelo in zašepetala: Odpusti mi!...

Pozno zjutraj sem šel domov. Zvezde so ugasnile, samo danica je pozdravljala novi dan, ki se je porajal v zuplavi krvavih zarnic na vzhodu. In sonce je ravno vzhajalo, ko sem odpiral vrata svojega stanovanja. Na spanje niti mislil nisem. Odprl sem okno.

Neenadno mi je dušo prevzel nemir. Čudna misel je vstala v možganih. Skočil sem v predsobo in segel v žep suknje. Tok! Globoko sem se oddahnil. Da, tok je v žepu. A vendar se mi je zdelo, da ni vse v redu. Odprem tok — prazen je! Pograbil klobuk in suknjo ter bežim kakor blazen iz hiše. Po glavi mi brni, tečem, tečem. Nič se ne menim, če se ljudje ozirajo za menoj. Slednjič pritečem do znane hišice. Zvonim, trkam na vrata — zaman. Kličem, obupno kličem. Nihče se ne oglasi. Uprem se z vso silo v vrata. Odpro se. Planem noter in spet kličem. Odgovarja pa mi samo gluha tišina. Stojim na pragu znane sobe. S tresočo se roko odprem vrata. Prišel sem prepozno...

Njeno truplo leži na zofi, nežna roka še zmeraj stiska smrtonosno orožje. Iz leve strani prsi teče droben curek krvi. Hočem zaklicati na pomoč, toda glas mi zamrje v grlu, ki ga je stisnila groza.

«Olga!»

Nobenega odgovora. Samo hladne ustnice se tiho in zagonetno smehljajo...

Dragi!

Odpusti mi predvsem bolelost, ki sem ti jo prizadejala. Toda verjemi, dobri fant, vse boš prebolel, čas zaceli tudi najhujšo rano. In odpusti mi, če sem bila kdaj zla. Ne reci, da nisem bila! Sama najbolje vem, da nisem bila vedno taka, kakršna bi bila morala biti. Vzlic temu pa sem te imela zmerom tako

rada, kakor te ni in te ne bo imel nihče več rad. Trpela sem (in ti si to vedel), strašno sem trpela zaradi tvoje obupne brezmočnosti. Koliko noči sem prečela, koliko sem premišljevala, kako bi ti razvezala tvoje vkleknjene roke, kako bi dala tvojim zlomljenim perutim novega življenja in svobodnega vzleta v višine in k soncu, kamor si tako hrepenel, pa ti usoda ni pustila. In pa — nisem hotela uničiti miru tvojega doma. Da bi se ločila — to ni bilo več mogoče. Bili so trenutki, ko sem hotela oditi kam zelo, zelo daleč. Toda premislila sem se. Popsod bi me bil našel.

In tedaj mi je vstala misel, da bi odšla za vedno s tega sveta. Sama ne pričakujem ničesar več na svetu in srečna bi bila ob zavesti, da ti bo moja smrt odrešenica. Verujem, da ti bo, moj dragi fant! In nikoli ne misli, da je bil moj dobrovoljni odhod kaka žrtev! To je bil samo dolžni davek za tvojo veliko ljubezen. Zato umiram mirno, brez bolesti in srečna.

Ne spominjaj se name nikoli v zlem. Ne zaslužim tega.

Poslednjič te v duhu poljubljam, moj dobri fant; spomni se včasih na njo, ki te je imela tako, tako rada!

Olga.

Tukaj je to pismo, gospod doktor. Spremljalo me je vse življenje, nikoli se nisem ločil od njega.

Ne vem, kaj je bilo potem z menoj. Samo megleno se spominjam, kako se je njeno mrtvo telo upiralo, kako mi ni hotelo dati iz otrplih prstov morečega orožja. In takrat mi je bila usoda najbolj kruta. V bolnici so me ozdravili, vrata blaznice so se za menoj zaprla. Čez dve leti so me odpustili. Svet melodij je izginil za zmeraj. Nikoli več nisem komponiral, nikoli več nisem zaigral na klavir. Dan za dnem sem živel v brezupnih spominih in čakal zaman njo, ki bi mi edina mogla prinesiti zaželeni mir.

Valerija Heybal

novo angažirana mladodramatična sopranistka, ki je v Gollčevi operi «Ero z onega sveta» in kot Marinka v «Prodani nevesti» žela pri publiku splošno priznanje.

Ko sedimo takole skupaj sredi maja v prijateljski sobici in družbi nadobudnega talenta, smo zopet vsi mladi in živi. Med nami je Pomlad in je Upanje. Valči Heybalova šteje še dve deset let, prav toliko, kakor jih je štela Manon... Toda njej sta za zdaj prisojeni vlogi Djule ali Marinke: zdravih deklic iz ljudstva, ljubkih navihank, srečnih nevest...

Ne, ne! Za Manon je še čas... Je še dolga pot.

Zgodba dvajsetletnega življenja je kratka, preprosta. Izpod naših planin, iz Kamnika je doma. Najmlajši otrok je in kadar sta obe starejši sestre peli, je gospodična Valči — molčala. Na tihem je pa tuhtala... Po očetu ima pol češke krvi, češko vztrajnost in glavico. Od nas pa pojoče srce in otroško vero... Doma je hodila v šolo v Mekinje, igrala violino in nastopala na diletantskih odrih. Za tujo učenost se ni preveč zanimala, vleklo pa jo je z neodoljivo silo v carstvo Polyhimmie. Po prvih dovmih in bojih jo je mlad prijatelj opozoril na pokojnega profesorja Župevca. Pri njem je skokoma napredovala. Pomagala ji je prirojena muzikalnost, srebrnočisti glas in nestrpna ambicija. Prof. Župevc jo povabi v Zagreb, preskrbi varstvo v samostanu in z njo neprestano vadi. Gospodična Valči mora kljub njegovemu ugovoru na audicijo v Ljubljano. Tam je kriza... Prof. Župevc, njena prva nada in njen dobri mentor, prežgodaj umre. Toda že se zaoznaje zanj ravnatelj Julij Betetto, ki jo pripravi z največjo požrtvovalnostjo za nastop. Valči zmaga brez hrupnih uvodov. Skoraj neznano dekle prodere v svet z dvajsetletnim pogumom. Prvo poklonjeno cvetje pokloni Mariji pri frančiškanih, kjer poje na koru.

Lepo je v njeni družbi. Ko smo se poslovili, je bila njena edina želja, da bi se zibala na gugalnici... Tudi mi ji želimo, da bi jo gugalnica žipljenja brez tragike nesla od spodaj navzgor. Da bi jo slišali kot Agato, Mikaelo, Neddo, v Mozartovih mojstrovinah...

Na misel mi prihaja tudi nova Mamzelle Nitouche.

In podobno...

Pozneje, mnogo pozneje pa morda doraste do tragike Verdijevih žen ali do usode Mimi, Lujize...

In Metka ter Jernejček! Nikoli več nisem čul o njiju, prav za prav nikoli nisem po njiju poizvedoval. Za vselej sta odšla iz mojega življenja. In moja povest bi bila končana, ko bi ne bilo še zadnjega čudnega poglavja.

Pred štirinajstimi dnevi, na obletnico Olgine smrti, sem šel na izprehod. Bil je lep predpomladanski večer, zrak je dišal po slutnji novega življenja. Bilo mi je neznansko bridko. In še sam prav ne vem, kako sem zablodil v znani okraj. Že od daleč sem zagledal razsvetljeno okno, skozi katero — ne, to ni bila halucinacija, verjemite mi, dragi doktor — sem začul srebrn ženski glas. Moja pesem, njen glas! Odhitim k vrtu in stopim na zidec. Sedela je pri klavirju, kakor takrat, obrnjena s hrbtom proti oknu. Zadnji akord moje pesmi je dozvenel. Dve nežni, prozorni roki sta negibno obležali na orumeneli klaviaturi.

«Olga!»

Počasi se je obrnila proti oknu. Bila je Olga! Njene žalostne oči so se mi nasmehnile, njena usta so zašepetala moje ime. Zdajci je okno ugasnilo, zakričal sem in v zadnjem zabliksku zavesti sem čutil, kako globoko padam v prepad. Prebudil sem se šele tu v bolnici.

No, in to je vsa moja zgodba. Ko bom umrl — in to bo kmalu, saj je prišla pome in pojdem rad — vzemite, gospod doktor, to pismo za spomin, za spomin na najdražjo dušo in najboljše srce, ki ga je kdaj nosila ta zemlja.»

★

Stari gospod, utrujen od dolgega pripovedovanja, je tiho zaspal. Tisti večer se nisem več vrnil v vinsko klet. In zjutraj, ko sem prišel na svoj oddelek, je bila starčkova postelja prazna. Zgodaj zjutraj je tiho in v spanju umrl moj nesrečni striček. In to je konec moje prigode. Oprostite, če sem vas dolgočasil!

Za zdaj pa je cvetka naših poljan...

Odprta ji je z rožami in s trnjem posuta pot. Naj jo pre-maga zmagoslavni smeh mladosti!

Ivo Peruzzi.

ZAKONSKE POČITNICE

«L e kako bi to povedal ženi?» si je belil glavo gospod Kolar, si gladil brado in zrl nad spisi na pisarniški mizi sanjavo skozi okno.

Kako se sploh pove ženi, da bi človek rad vsaj enkrat sam preživel dopust? Kakor vemo, je kaj lahko opehariti učitelja v šoli, starše doma, pri vojakih svoje predstojnike in v podjetju šefa. Toda lastno ženo — za to še niso iznašli veljavnega izgovora! Bistri um žene takoj pregleda še tako spretno nastavljeno mrežo laži in človek se samo osmeši. Gospod Kolar je sklenil, da poizkusi to najprej z diplomacijo.

«Dušica,» je dejal pri večerji, «ali bi ti bilo ljubo, da bi napravila midva letos v počitnicah pošteno gorsko turo?»

Gospa Eva je namreč smrtno sovražila hojo, kaj šele hojo v hribe.

«Menda se ti je v tej vročini zmešalo,» je odgovorila. «Saj vendar prav dobro veš, da sem si naročila cel kup prospektov morskih kopeli?»

«Jaz bi pa tako rad napravil tokrat kako lepo turo peš,» je vztrajal mož. «Leto in dan sedim za pisalno mizo, da zaslužim za preživljanje in za tvojo parado, zdaj bi imel morda pravico, da storim tudi nekaj za svoje zdravje. Letos bi se rad pošteno razgibal v naravi. Pojdeva torej v gore!»

«Ampak — kaj se ti vendar sanja! Vse dni garam in gledam, da bi kaj prihranila, da ti ni treba plačevati služkinje, imam torej tudi pravico, da se vsaj enkrat odpočijem. Ostaneva pri morju!»

«Potem ostane samo ena rešitev: ti se odpelješ k morju, jaz pa na gore!»

«Imenitno!» si je mislila gospa Eva, zakaj tudi ona si je skrivaj želela, da bi bila po petletnem zakonu spet enkrat svobodna. Pogledala je moža in zazdelo se ji je, da se nekako zvito smehlja.

«Aha!» je rekla. «Odtod piha veter?»

Gospod Kolar je bil tiste dni strašno ljubezniv z ženo, da bi si vendarle izvojeval dovoljenje za gorsko turo. Prvi napad je bil nov lep poletni kostum, drugi krasna pidžama in tretji velik kovčeg. Gospod Kolar je ustregel ter je smel v gore! Od samega veselja bi bil najrajši skakal po eni nogi. Diplomacija se mu je posrečila.

Oba sta odpotovala isti dan. On proti severu v gore, ona proti jugu k morju. Nikar ne mislite, da se bo ta historija zaključila kakor roman —: da bosta drug drugega zasačila pri nezvestobi. Kje neki! To že zategadelj ni bilo mogoče, ker je gospod Kolar vedel za naslov primorskega hotela, ona

pa spet za naslov njegovega gorskega hotela. In obljubila sta, da si bosta pisala.

Pa je že tako v življenju. Dokler je človek majhen, ne more dočakati, da bi zrastel. In ko človek zraste, se mu začne tožiti po detinstvu. Gospod Kolar se je spočetka čutil srečnega. Upal je v duhu, da se bo srečal z osamelo turistko, mlado, lepo. Toda prvi dan se je strašno potil čisto sam, drugi dan so se mu napravili mehurji na nogah, šele tretji dan se je zdelo, da se mu je skrivna želja izpolnila. Na strmi stezi je dohitel osamelo turistko, kateri je smel nositi nahrbtnik in jo spremiti do kočice. In ko sta prišla h kočici, mu je vzel nahrbtnik in lepo turistko njen zaročenec.

Bil je razočaran. Noge so ga tako bolele, da je škripal z zobmi, in gospod Kolar je sam nadaljeval pot. Pri tem se ni mogel ubraniti misli, kako lepo bi bilo zdajle nekje ob morju. Njegova žena se tam gotovo prav dobro zabava, medtem ko on tukaj... V hotelu bo najbrže dobil Evino pismo...

Ko je dospel v svoj hotel, je bil že ves izčrpan in onemogel. In ni ga čakalo ženino pismo, niti navadna dopisnica. Prav nič. Kajpada se je jezil. Le počakaj, ti kača!

Gospa Evi se je ta čas godilo prav tako. Že prvi dan si je nakopala hudo sončarico in dva dni je ležala v postelji. Tretji dan je vstala in se začela strašno dolgočasiti. Stari gospod svetnik, ki se je z njim seznanila pri obedu v hotelu, jo je povabil na lov na metulje in mladi lepi mož, ki je z njim včeraj trikrat plesala, si je pri njej izposodil petdeset dinarjev. In tako je spoznala, da mora biti v tem času v gorah posebno lepo. In ko po osmih dneh še zmeraj ni bilo moževega pisma, je začela slutiti, da nekaj ni v redu; hitro je pospravila svoje reči v kovčeg in se odpeljala za svojim možem. Toda v gorskem hotelu je zvedela, da je gospod soprog prejšnji dan odletel neznanu kam... Ni se več vrnil, in gospa Eva je morala okusiti gorsko samoto.

Ko je gospod Kolar prišel v primorski hotel, je dobil enak odgovor: njegova žena se je bila pred dvema dnevoma odpeljala. Besnel je kakor Otelo, pa mu ni nič pomagalo, zakaj gospa Eva je izginila brez sledu. Tako mu ni ostalo nič drugega, kakor da je lepo ležal in si zdravil mehurje na nogah.

Eva in njen mož sta se vrnili domov isti dan. Pri sprejemu se je razbila ena vaza, nakar je takoj sledila pojasnitev. Po treh tednih ločitve je bilo to vendarle krasno svidenje.

«Dušica,» je dejal gospod Kolar, «drugo leto pojdeva skupaj, in sicer na morje!»

«Skupaj, da,» je soglašala gospa Eva, «toda na morje nikar ne misli — odideva za dva tedna v gore.»

Žena mora namreč imeti vselej zadnjo besedo.

Štirinajst dni dopusta - štirinajst dni svobode!

Zemlja urega moža

«Ti — ti si že doma?» je izpregovorila nekoliko vznemirjena.

«Slučajno kolega ni prišel. Bom pa zdaj doma malo delal.»

Ko je šel k pisalni mizi, je opazil, da gleda žena za njim nekako preplašeno in neobičajno, tako tuje in boječe. Nasmehnil se je. Mislil je, da je nekoliko užaljena, ker jo je ob prihodu pozabil poljubiti. Obrnil se je in stopil k njej.

«Šele zdaj sem se zavedel, da mi nekaj manjka», se je nasmehnil in jo poljubil. Obrnila je obraz v stran in skrila ne usta, temveč oči. In prav to mu je zbudilo pozornost.

«Ali sem morda kaj storil, kar te boli? Morda si huda name? Govori odkrito!»

«Hotela sem nove čevlje in potrebovala bi nov pomladanski klobuček, je že čas...»

«Tako j po prvem, kajne? Ta mesec ne moremo več, saj nismo bogataši, temveč uradniki. In prav zdaj moram plačati menico, častni dolg. In take malenkosti bi te tako potrle? Malo razburjena se mi zdiš.»

«Pa plačaj zase, name se nikar ne oziraj!»

«Ampak — saj — saj sva se dogovorila, uvidevaš vendar položaj...»

«Moja prijateljica mi je rekla, da ona ne čaka, da ji bo mož dal denar. Prisili ga k temu. Samo jaz sem bila doslej tako nespametno skromna. Toda ne bom več taka.»

To so posledice razgovaranja s to prenapeto in sebično Korenko! je pomislil in rekel ostro: «Že tolikokrat sem te prosil, da se ne shajaš s to gospo in se ne spuščaš z njo v pogovor. Ta je za novo obleko zmožna vsega, od nje ne boš imela dobička, narobe!»

«Imam svojo pamet. Znam izbirati iz tega, kar slišim.»

Še enkrat jo je začudeno pogledal. Sedel je k pisalni mizi. Kadar je začela žena tako govoriti, se je vselej zatekel k molku. Počakal je, da je to razpoložnje minilo. Hotel je pogledati menico. Bila je v miznici, kamor je spravljal razne važne papirje in denar. Miznico je zaklepal, le včasih je pozabil. Ko jo je zdaj odprl, je ostrmel. Papirji so bili premetani in bankovci, ki jih je deval v miznico za tekoče izdatke in za to menico, niso ležali spodaj, pod knjižicami, marveč zgoraj na premetanih papirjih. Zdelo se mu je, kakor da je kdo hotel zbuditi videz, da se je zgodila tatvina. Preštel je bankovce. Dva petstodinarska — kakor je imel v seznamu zapisano — sta manjkala.

Ozrl se je. Žene ni bilo več v sobi. Zaklical je: «Milka!»

V trenutku je bila pri njem.

«Poglej! Tu se je nekaj zgodilo. Ali veš kaj o tem?»

«Ali morda kaj manjka? Kaj prav za prav misliš?» ga je naglo in preplašeno vprašala. «Tako sem se ustrašila, ko si me tako glasno poklical.»

«Manjkata dva bankovca po pet sto dinarjev. Tisoč dinarjev. To je del kritja za tole menico.»

«Ali je mogoče? Potem je mogla to vzeti samo učiteljica Oglarjeva. Bila je tu z najinim dečkom, učila sta se.»

«Ali je bila tukaj z dečkom sama?»

«Seveda. On je dvakrat prišel med uro k meni. Ali je bila miznica odprta?»

«Da, odprta.»

«Jaz ti nikoli nič ne pregledujem, to dobro veš. Tudi če miza ni zaklenjena — še na misel mi ne pride, da bi pogledala...»

«Misliš, da bi ta učiteljica...»

«Menda že. Meni že dolgo ne ugaja. Moraš jo tožiti ali pa ji sporoči, naj ti denar takoj vrne.»

«Tako se to ne dela. Nikogar ne morem dolžiti takega zločina — saj to bi bilo po zakonu kaznivo, ako nimam dokazov. Ne morem je obdolžiti samo zato, ker je bila sama v sobi in z dečkom. Ali ni bil morebiti še kdo drug?»

«Nihče. To zanesljivo vem.»

«Govoril bom z njo. Ampak prej mi pošlji Jurčka!»

Deček je jasno povedal, da je šel dvakrat iz sobe, medtem ko je bila učiteljica v sobi. Enkrat je bil v predsobi, drugič pri mami v kuhinji, ker je bil žejen in je šel mleko pit.

«Ti tele miznice sploh nisi odprl?» je vprašal sina.

«Ne. Zakaj? Doslej mi to še nikoli ni prišlo na misel. Menil sem, da je zaklenjena.»

«Ali je bila morda tu pri mizi gospodična Oglarjeva?»

«Da. Ogledovala je nekaj na mizi.»

«Si morda opazil, da bi bila odprla tudi miznico?»

«Tega pa ne vem.»

Odločil se je. Takoj bo dal poklicati gospodično Oglarjevo.

Gospodična je prišla. Vse ji je razložiti jasno in podrobno, za kaj gre. Zapazil je, kako se je stresla. Tudi zardela je in potem, ko ji je začel pripovedovati, kaj se je zgodilo, pobledeła.

«To ni obdolžitev,» je nadaljeval, «ampak ker ste bili tu sami z dečkom, boste razumeli, da je v vaše dobro, če mi pomorete zadevo pojasniti. Ali bi

mogli povedati kake okoliščine, ki bi nas privedle na sled?»

«Jaz nisem nič vzela!» je izjavila odločno; nič več ni bila zmedena. «Nisem tako nespametna, niti neizobražena, da bi mogla to storiti.»

«Jurček mi je namreč rekel, da ste bili pri mizi.»

«Da, bila sem, to je mogoče. Zanimala me je vaša sličica na mizi, tista pokrajina.»

«Ali ni stopil morda v sobo še kdo drug, ko ste bili tukaj?»

«Nihče. To bi morala vedeti.»

Nekaj časa sta zrla drug v drugega. Opazil je, kako je gospodična spet zardela. Da, ta gospodična je že nekoč govorila z njim tako čudno, da ji je rekel: «Žal mi je, da nisem samski...»

Odsihmal se ni več zmenil zanjo in kadar je bila v stanovanju, je rajši čakal v kuhinji, samo da bi se z njo ne srečal.

Še zmeraj ni imel najmanjšega sledu. Ravno se je domislil, da mora ugotoviti, ali ni bilo v tej sobi nikogar, preden sta se prišla učiteljica in deček učiti. Saj on ni pogledal v miznico niti včeraj in menda niti pred včerajšnjim. Morda sta tista bankovca izginila že prej. Toda naglo je vprašal, ne da bi prav premislil, kaj govori: «Gospodična, vi te miznice niste odprli? Mislim, slučajno — sploh se je niste dotaknili?»

«Odprla sem jo.»

Sedaj ni gledala vanj. Zrla je v tla, na obrazu pa sta se ji menjavali rdečica in bledica.

«Morda ste si ta denar — izposodili?»

«Nikakor. Denar sem tam videla in sem miznico takoj zaprla. Šele potem sem se zavedela svojega nepremišljenege dejanja.»

Kako jo le more dolžiti tako nečastnega dejanja! si je mislila, hkrati pa se ji je posvetilo v glavi, kje bi utegnila biti resnica. Da je denar izginil, ni dvomila. Toda tudi ona je vedela, da ni bilo nobenega tujega človeka sem — v sobo za obednico! In često je že čitala, koliko žen smatra imetje svojega moža za svoje in se tudi po tem ravna. Prepričana je bila, da je to storila sama gospodinja.

Kako bi ji pomagala? Kakor ji je bil simpatičen gospod dr. Lavrič, čigar pisateljsko umetnost je tako občudovala, tako ji je bila simpatična tudi njegova žena. Razumela je, da je žena bržčas možu utajila resnico, zakaj v prvem trenutku ni mislila na to, kakšne posledice bo imela ta zatajitev. In tako se je zgodilo, da je v tistem hipu, ko

Veseli dnevi oddiha

jo je doktor Lavrič vprašal, ali ni odprla miznice, odgovorila: «Da, odprla sem jo.»

To ni bilo res.

Izrekla je to neresnico samo zato, da bi ščitila gospo Lavričevo, ki je bila z njo zmerom tako ljubezniva. A kaj zdaj? Še o pravem času se je zavedela, da ni priznala še nadaljnje neresnice: da je ona vzela denar. Te laži že ni znala izgovoriti.

A zdaj?

Doktor Lavrič je ponudil učiteljici stol, ko je čul priznanje. Zrl je že strogo vanjo. «Ali še trdite, da tega denarja niste vi — vzeli? To je seveda čudno. Morebiti bi radi vse poravnali? Nisem prijatelj sodišč in pravnih in tožb...»

«Denarja nisem jaz vzela.»

Bila je vesela, da ima zasliševanje počasen padec; hitro si bo še kaj izmislila. In morda se bo medtem gospa Lavričeva premislila in možu priznala. Domislila se je, da bi bilo dobro, ko bi govorila z njo. Ko bi ji povedala, da je priznala, češ da je odprla miznico, samo da bi podaljšala iskanje resnice. In namignila ji bo, da pričakuje, da bo gospod doktor prav kmalu zvedel čisto resnico. Hkrati pa ji je že mrzelo, da je priznala tisto neresnico. Zdaj je upravičeno osumljena. Da, govorila bo z gospo. Ona ji bo gotovo pomagala, ne bo je pustila v tem položaju.

Zasliševalec je bil že na mrtvi točki. Ves čas se mu je zdelo, da mu hoče gospodična nekaj povedati, nekaj zapati. In zdaj vidi, kako so ji solze zalile oči in da je vsa strta. Odpustil jo je. Odhitela je brez besede iz stanovanja.

Poklical je ženo. Povedal ji je, kaj je izsledil.

«Torej je le ona!» je dejala. «Nikoli bi si ne bila mislila, da bi bila zmožna nečesa takega... Kaj hočeš zdaj storiti z njo?»

«Ovadam jo policiji.»

«Tega nikar ne stori! Govorice bodo iz tega...»

In gospa je začela ihteti, kakor da je histerična.

«Kaj pa je to? Tako strašno to ni, da bi morala jokati.»

«Ko pa... mislim, da boš sumničil zdaj še mene...»

«Ta je pa dobra! Milka! Saj je ta denar vendar prav tako tvoj kakor moj in...»

«Pa je tako. Odslej ne bom imela miru. Govorila bom z Oglarjevo sama!»

«Morda bi tebi priznala... Dobro, obišči jo v njenem stanovanju.»

Gospa je naglo odšla.

Dr. Lavrič se je vrnil v svojo sobo. Začel je spet pregledovati miznico. In ko je brskal po papirjih in iznova štel ostale bankovce, je osupnil. Našel je plav las, okrog dvajset centimetrov dolg. Vzel ga je v roko in takoj spoznal, da ima take lase samo ena ženska. Dobro je poznal ta svetloplavi odtenek. Poznal je tudi debelost tega lasu.

Začel je hoditi po sobi tako, kakor je delal vedno, kadar je premišljal o tem, kar hoče pisati. Zbudil se mu je isti sum, kakor gospodični Oglarjevi takoj v začetku...

Njegova lastna žena?

Preteklo je pol ure.

Nekdo pozvoni. Gospodična Oglarjeva je prišla. Šel ji je prijazno naproti: «Zmota, usodna zmota! Prav zdaj sem odkril, da sem vas po krivici osumil. Oprostite, da sem se tako preneglil...»

«Gospod doktor... prinašam vam tisti denar.»

«Kaj? Vi ste mi prinesli tista dva petstodinarska bankovca, katerih zadevo sem smatral že za rešeno...»

«Ne vem, kaj me je obsedlo. Bila sem kakor omamljena...»

Podala mu je bankovce. Takoj se je spomnil, da je imel on dva po pet sto dinarjev, ona pa mu daje enega, drugo pa v bankovcih po sto dinarjev.

Rekel je samo: «Tega nič prav ne razumem...»

Gospodična se je hitro poslovila in odšla.

Zopet je začel dvomiti o tem, kar je izsledil. Hotel je poiskati ženo. Ni je bilo še doma. Vrnila se je šele zvečer. Nekako utrujeno mu je rekla: «Že vem... Gospodična Oglarjeva je bila tukaj... prinesla, to se pravi... vrnila je tisti denar...»

«Da, ali ti je priznala? Si govorila z njo?»

«Srečala sem jo. Prosila me je... Ona je vendarle ljubka in Jurčka dobro uči...»

Videl je njeno zmedo in ni več silil, da bi mu točno odgovorila na njegovo važno vprašanje. Spomnil se je spet na tisti las...

«Veseli sem, da se je to tako končalo. Strašno nerad imam opravka s sodišči.»

«S tem je to opravljeno, kajne? Ne boš je ovadil, kaj?»

Stopil je prav pred ženo. Zrl ji je v oči strmo in prijateljsko. Da, tako je to. Zasmrnavala se je, spomnila se je, da je gospodična Oglarjeva vzela stvar nase, ko je rekel, da ovadi vse policiji... Ona je nesla denar Oglarjevi, in ta ga je molče vrnila...

Veselo je dejal: «Imej to stvar za poravnano.»

«Vsa sem razburjena od tega. Pojdem v posteljo.»

«Da, vidim. In vsa si razpaljena.»

«Torej me ti sploh nisi imel na sumu?»

«Ne, saj mi je priznala, da je ona odprla miznico.»

«Vem, to me je ravno osupnilo...» Utihnila je. Opazil je, da se je zarekla. Spremil jo je v spalnico. Potem je šel v svojo sobo. Pri mizi je premišljal: «Nikoli bi mi ne odpustila, če bi ji priznal, da sem se prepričal o njeni krivdi. Gospodična Oglarjeva ne bo večno pri nas, jaz pa bom z ženo živel do smrti... Ne, ne bom ji jemal zavesti, da je tudi zdaj pri meni tako čista in poštena kakor prej. To bi jo oslabilo. Dovolj je, kar je doživela... Vsakdo izmed nas se kdaj preneglil... Odslej bom rajši vedno zaklepal miznico. Ali pa bom dajal vse vrednote spraviti njej, Milki...»

V stanovanju je bilo že vse tiho. Vedel pa je dobro, da žena ne spi. Gotovo ne bo nikoli več storila nič nepoštenega. In pa — ogrevajoča in vse izravnajoča misel: ni mogla prenesti tega, da bi zanjo trpela druga. Premislila se je o pravem času. Srce ima vendarle dobro... Ni se mogel premagati. Šel je tiho v spalnico.

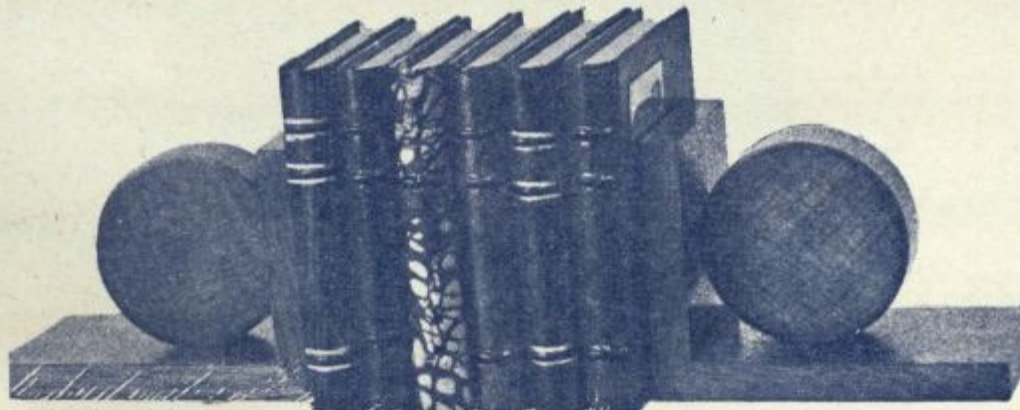
«Milka, že spiš?»

Vse tiho.

Sklonil se je k ženi in jo poljubil na čelo, potem pa na svetloplave lase, ki so mu izdali resnico. Čutil je, kako je vzdrtela. In gospa Milka ni nikoli zvedela, da je njen mož našel v tej zadevi resnico.

Ko je učiteljica Oglarjeva končala pri Lavričevih svojo službo, je dal ženi dve svoji knjigi, rekoč: «Izroči ju gospodični Oglarjevi. Ona to zasluži.» Gospa je videla, da je v knjigah napisano posvetilo: «Gospodični Oglarjevi za njeno junaško službo.»

V tem hipu je gospa izprevidela, da je njen mož dognal resnico. Sklenila je, da mu bo vse povrnila, in v njej je šumel stavek: «Ah, kako je moder in nežen... niti vredna ga nisem.»

drobec življenja

troji v tovarni perila so peli svojo enakomerno pesem. Od časa do časa so se dvignile nad delom sklonjene glave in so roke sredi giba za hip obstale, v očeh pa se je pojavilo nekaj boleznega, ko je pogled splaval proti vsemogočni gospodarici v tem delovnem prostoru. Hodila je po prostoru, napolnjenim z zamolklotihim šumom kakor bog in povsod so bile njene oči. V mislih je računala in seštevala denar, zaslužen z delom teh sto in sto rok, ki so se tudi nekako same izpreminjale v stroje. Kaj nji mar tihi, skriti pogledi delavk, ki so izražali prošnjo, naj ne bo stroga pri presoji dela, ker se v naglici lahko naredi kakšna napaka. Tudi ni videla boječega pogleda sinjih oči, ki se je skrivoma ustavil na njej, in solze, ki se je zasvetila v njih.

Počasi je stopala gospodarica med stroji in delavkami in pogledala zdaj na levo, zdaj na desno. Njen korak se je bližal svetlolasi Evi, tako rekoč še otroku.

«Joj, kaj bo zdaj!» je zatrepetalo v mislih Evice. Kajti bila je še novinka in šiv igle ji je rad včasi malo ponagajal, da ji je vkljub pazljivosti nepravilno zdrknil. Srajca je pokvarjena. Ne čisto pokvarjena, da bi ne bila porabna, ali po mnenju stroge gospodarice vendar pokvarjena. «Joj!»

Še dva koraka, še korak — in pri njej bo. O Bog, zakaj se ne more skriti, zakaj ne more zbežati, zakaj se ne more umakniti pred tistimi zlokobnimi očmi, ki so se zdajci uprle vanjo?

«Tako?» je dejala gospodarica in še enkrat bolj zateglo ponovila: «Tako?»

Z dvema prstoma, na katerih so se svetili rdeče polakirani nohti, je dvignila srajco visoko v zrak. Razgrnila jo je in gledala. Nato pa jo je vrgla pred Evico, ki je sedela nema in vsa v grozi.

«Štirideset dinarjev ti odtegnem», je rekla trdo. «Srajco pa odnesi, kamor hočeš.»

«Saj ni...» je zajecljala Evica, «gospa, saj ni pokvarjena.»

«Ti si še upaš!» je zavpila gospodarica in sto glav se je sunkoma ozrlo v tisto smer. «To, praviš, ni pokvarjeno? Ta poševni šiv?»

V prvem hipu se Evica še ni prav zavedela, kaj se je zgodilo. Razumela je samo, da ji bo odtegnjeno štirideset dinarjev. In to od osemindesetih dinarjev, ki jih zasluži na teden. Ves dan mora sedeti za osem dinarjev pri stroju

— in zdaj naj ji odtegnejo celih štirideset dinarjev! Kaj hoče z osmimi dinarji, ki ji ostanejo konec tedna od zaslužka?

Grenko je postalo Evici v grlu.

Mamica leži v postelji, ona pa mora zaslužiti, ker kako naj ji sicer kupi zdravil, da bo ozdravela, kako naj kosita in večerjata? Bog, kje je pravica, kje usmiljenje? Za osem dinarjev na dan dela in požira sitnosti gospodarice, a njeno bogastvo se neusmiljeno kopiči.

Obupno švigajo Evici po glavi misli, katerih se niti prav ne zaveda. Le to čuti, da jo v grlu nekaj tišči in boli.

Res, Eva je še mlada, komaj osemnajst let ji je. Ali v cerkvi vidi gospodarico, kako sklepa roke in moli in se bogaboječce križa in pokleka, ko mašnik dvigne hostijo. Saj je vendar bogaboječca ženska in božja zapoved pravi, da se delavcem in najemnikom ne sme zaslužek jemati ali pritrgovati. In njej jemlje zdaj zaslužek celih petih dni! Za kazen, ker šiv igle na srajci ni raven. Bog... Bog...

Prezgodaj je življenje raztrgalo skrivnostni pajčolan sanj, v katerega je bila ovita njena otroška duša. Prišlo je spoznanje, grenko spoznanje in bolešno. Izgubila je očeta, umrl je, mati je pa od stradanja, dela in žalosti zbolela in zdaj leži.

Vse to se je zdaj podilo po možganih Evice. Naglo je vstala in uprla svoj plamteči pogled v gospenji lepo negovani obraz.

«Prosim, gospa, kako pa naj živiva z mamo? Čemu mi bo ta srajca? Ni pokvarjena, vsaj ne za štirideset dinarjev!» Solze so ji zdrknile po licu.

Kako je gospodarica zdaj iztegnila svoj labodji vrat, kako so ji zažarele oči!

«Smrklja!» je planilo iz njenih ust in njena manikirana roka je priletela ob dekličino lice. In še in še, dokler se ni prikazala drobna kapljica krvi in spolzela po dekličini bradi. Gospodarica je začudeno pogledala roko, jo skrbno obrisala v svoj mehki robec in odšla.

Dve sto oči je strmelo v Evo. Bilo je v tistih dve sto obeh pomešano sočutje, ogorčenje in škodoželjno veselje.

*

Eva je morala iti. Za njo jih je moralo iti še več, druga za drugo. Prihajale so in odhajale, zaslužek pa je oblačil gospodarico v svilene obleke in ji dajal razkošje. Zakaj bi tudi ne! Ali je morda premalo osem dinarjev na dan za šiviljo pri stroju? Kaj mislijo delavci, da delodajalec krade denar? In da bodo šivilje igrale gospo, ona pa, gospodarica, bo skrbela za vse in trpela pomanjkanje...

P R V I P R E P I R

Mlada dvojica je sedela najboljše volje pri zajtrku. Nenadno se je mlada gospa glasno zasmejala.

«Kaj pa ti je?» je začudeno vprašal mož.

«Spomnila sem se, da se v šestih mesecih svojega zakona nisva še niti enkrat sprla!»

«No, kajpak, saj to je vendar samo zelo prijetno.»

«Prijetno je že, toda ne kar tako samo po sebi razumljivo. Koliko je mladih zakoncev, ki se imajo zelo radi, pa se vendar večkrat prepirajo. Zato bi ti nekaj predlagala, ljubček.»

«No, kaj pa?»

Veselo je pomežiknila. «Poizkusila bova dokončati prvo leto svojega zakona brez vsakega prepira. Kdor izmed naju pa bi izzval prvi prepir, mora kupiti drugemu lepo darilo.»

Mladi mož se je zasmel. «No, to bo pa zame poceni. Jaz gotovo ne bom dal povoda.»

«Meniš torej, da bom jaz tista, ki bom dala povod?»

«Tega nisem rekel. Toda ženske govore po navadi več ko moški, in kdor mnogo govori, se tudi lažje zaplete v prepir.»

Nervozno se je zasmejala. «Ali bi bilo lepše, ko bi bile ženske za vse tako brezbrizne kakor vi? Vse sitnosti gospodinjstva mora vendar žena pogoltniti. Ne, ne, moj dragi, zasluga, da se ohrani mir, ni pri vas nikakor tako velika! Če beremo možu vsako željo z obraza in mu še marsikaj izpregledamo, potem res ni umetnost, igrati pohlevnega jagnjička.»

«Izpregledate? Kaj pa mi neki izpregledaš?»

«No, tvoje napake in razvade! Menda si vendar ne domišljaš, da si angelček.»

«Gotovo ne. Ampak to je prvikrat, da me spominjaš moje nepopolnosti. Angelov v človeški podobi sploh ni. Če je mož pozabljen, nepotrpežljiv, je žena nagla, razdražljiva.»

«Govoriš, kakor da sem divja mačka!»

«Majhna mačica si vsekako, čeprav ne divja.»

«Hvala lepa za to primero! Mačke so hinavske. Torej sem jaz tudi.»

Nejevoljno se je okrenil. «Kako čudno si vsako besedo razlagaš! S tem sem vendar hotel reči samo, da se znaš stisniti k človeku kakor mucika.»

Vznemirjeno je pokimala. «Če bi žena tega ne delala, bi bil zakon pekel!»

«Zakaj?»

«Ker se mož, pa naj je še tako dober, vedno opira na svoje moške pravice in zahteva pokorščino od žene.»

«Na kaj takega se ne morem spomniti.»

«Ampak jaz! Kaj napraviš na primer, če se ti odrga gumb na sukniču?»

Obesiš mi suknič lepo na stol v tili zavesti, da moram vedeti, kaj je moja dolžnost.»

«Aha! Torej odslej bom vsakemu raztrganemu kosu obleke priložil kolkovano prošnjo.»

«Če misliš, da me s tem jeziš, se motiš. Jaz sem prav dobro vedela, kaj me čaka, ko sem se možila. Mama mi je dostikrat rekla, da je žena moževa sužnja.»

«To je bilo zelo neumno, pardon, zelo nespametno...»

«Da, brzdaj se malo v svojih izrazih! Dokler zadevajo tvoje sorodnike, se zanje ne menim, toda moja rodbina bom varovala pred tvojim strupenim jezikom.»

«Zelo prijazno! Moja rodbina ti je torej nič?»

«To ravno ne. Tvoja mama mi je zelo simpatična in — tvoj brat še bolj! To je krasen človek in pri tem odličnega vedenja! Naravnost viteškega!»

«Ali naj se to pravi, da sem jaz teslo?»

Zaničljivo ga je pogledala. «Sicer pa vidim šele danes, kako prijetno je imeti moža, ki je ves dan v pisarni. Življenje ob neznosnem človeku je muka.»

«Kdo je neznosen?»

«Ti!... Samo ti.»

«Ah, to je pa vendar... Povem ti, kdo je neznosen! Ti, ne jaz! — O vraga! Tri četrt na devet! Zaradi tvojih neumnosti bom še pisarno zamudil. Z Bogom, poboljšaj se!»

«Meni se ni treba, ampak ti se daj!»

Mož je odšel. Čeprav je bila ura že devet, je skočil še k svojim staršem, da bi se javil materi, da pride k njej na kosilo. «Minka ima danes veliko pospravilo in gotovo ji bo prav, če se ji glede kosila ne bo treba ozirati name. Če dovoliš, bom pri vas obedoval.»

Medtem se je tudi mladi ihteči ženi vrnila energija in hotela se je maščevati. Ivan še ne ve, kaj ima v njej. Treba mu je to pokazati, da bi se še kdaj tako surovo ne pregrešil nad njo. Če se vrne opoldne domov in ne najde svoje mucike, se bo že zavedel krivice, ki ji jo je storil. Hitro je vzela klobuk in plašč ter odšla. Še precej časa ni bila pri svoji tašči, zato bo ta gotovo vesela, če jo danes za dalje časa obišče. Z največjo nežnostjo je objela gospo.

«Kajne, mama, zgodaj sem prišla? In ostala bom celo čez poldne, če mi dovoliš. Ivan ima namreč neko revizijo in ga opoldne ne bo domov. Ali — morda motim?» je rekla v zadregi, ko je videla začudeni obraz tašče.

«Nasprotno, jako lepo je, da hočeš z nami obedovati. Bila sem le nekoliko presenečena, ker se ti drugekrat zmeraj tako mudiš in nočeš nikoli ostati.»

Mlada gospa je zardela. «Danes pa bom, mama, danes utegnem. Ali ti smem pomagati v kuhinji?»

«Prav hvaležna bi ti bila. Dobimo namreč še enega gosta.»

«Koga pa?»

«Nekega znanca mojega moža.»

«Ko bi bila to slutila, bi ne bila prišla kar v domači obleki.»

Mama jo je skrivaj opazovala. «Vidva živita torej še zmerom kakor dva golobčka?» je dejala, medtem ko si je snaha privezovala predpasnik.

«Kakor golobčka, da, mama! Če pomislim, da bi mogla kdaj žaliti Ivana ali pa on mene — izključeno! Midva sva eno srce in ena duša. Midva sva — srečna!»

Glas ji je nekoliko preskočil.

Toda mama je to diskretno preslišala. Ko je opoldne zunaj pozvonilo, je prosila snaho, naj gre v salon.

Ničesar sluteč, jo je mlada gospa ubogala. Zdajci so se odprla vrata in z mamo je vstopil — njen mož. Oba sta hkrati zakričala.

«Ivan, ti!»

«Da, ampak kaj delaš ti tukaj?»

«Obedujem pri mami.»

«Jaz tudi.»

«Ali si vedel...»

«Niti sanjalo se mi ni! Saj sem te hotel vendar kaznovati.»

«Jaz tebe tudi!»

Njuni jezni pogledi so se hipoma omilili in smeje se sta si padla v naročje.

«Ti grdi, grdi mož!»

«Ti najporednejša vseh žen!»

Zdaj je položila mama mladi ženi roko na ramo. «Ali smem zvedeti, kaj naj ta komedija pomeni? Najprej pride sin in se povabi k obedu, češ da ima njegova žena veliko pospravilo, potem pride njegova žena in hoče ostati čez poldne, češ da ima njen mož revizijo. Otroka, jaz mislim, da je pri vaju nekaj bilo!»

Smejoč se potegne mlada gospa svojo taščo k sebi. «Seveda je bilo, mama. Imela sva pošten prepir!»

«Pa, kakaj neki?»

«Zaradi neke prav čudne reči. Pogovarjala sva se namreč, da se v šestih mesecih svojega zakona nisva še nikoli sprla, in menila sem, da bi bilo čudovito lepo, ako bi preživela vse leto brez prepira. Da pa bi drug drugega v tem podkrepila, sva rekla, da bo moral tisti, ki bo izzval prvi prepir, kupiti drugemu kako darilo. In že sva bila v ognju. Od samega prizadevanja, da bi dokazala vsak svojo miroljubnost, sva slednjič kakor dva risa planila drug na drugega.»

«Zares huda zadeva. Toda dogovor se mora spoštovati. Kdo je prav za prav pričel prepir?»

Mož je pomislil.

«Meni se zdi, da se to sploh ne da ugotoviti, je dejal.»

«Potem bo najbolj preprosto, da kupita skupno nekaj, kar bo oba enako veselilo, vidva norčka! Jaz bi že vedela, kaj...»

Onadva sta tudi vedela. In šla sta ter kupila zibelko.

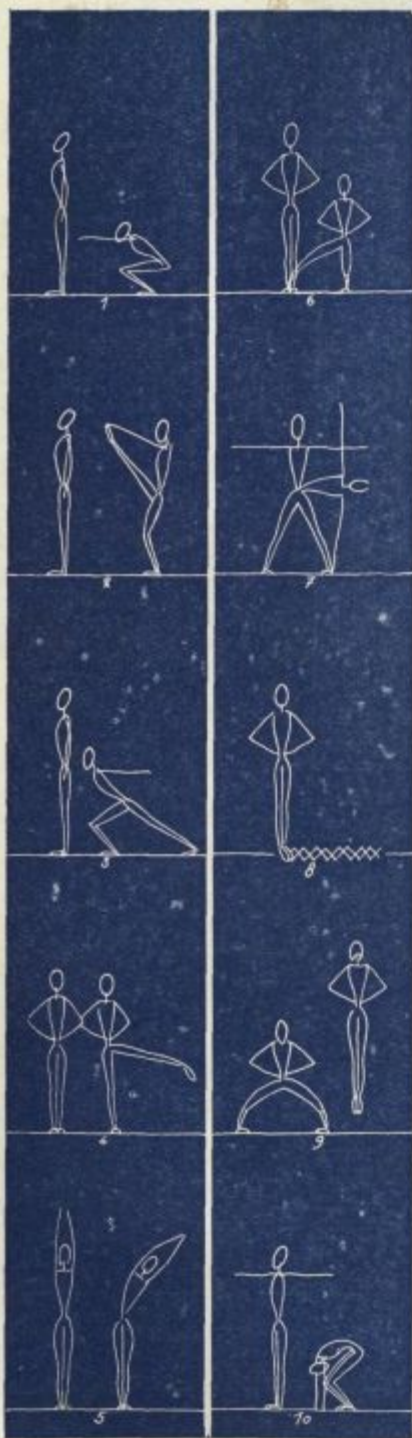
Kopanje — otroško veselje

Artifeks:

MODERNA MUČILNICA - ZA DENAR

V obsežni in zapleteni vedi o ženski lepoti so razni telovadni sestavi nad vse pomembni. Imamo tudi že celo vrsto strokovnjakov, ki si izmišljajo za svoje lepote željne klientke zmerom nove vaje. Vrsto takšnih vaj predočuje naša slika.

Značilnost dandanašnje lepote — tako čitamo v nekem uglednem pariškem časniku — je v tem, da je vse umetno dovoljeno. Minili so časi, ko so ljudje osupnili ali se pa celo zgrozili, če so zagledali na glavi dame, ki je imela do včeraj še kostonjeve lase, zlatorumene lase nežne plavolaske. Obraz se je izpreminjal zgolj toliko, kolikor je bilo za tedanje nazore spodobno. Lepotilni saloni so bili tedaj skriti v okolici mesta, in ženske so hodile tja bolj previdno kakor na prepovedane sestanke. Dandanes so te polepševalnice v najprometnejših ulicah, oglašujejo celo v časnikih in nobeni, ki hodi tja, se ni treba skrivati. Dandanašnja družba celo prezira žensko, ki ne izkusa z umetnimi pomočki zabrisati sledov usodne starosti. Vse vam je dovoljeno! Vse lahko dosežete!

Desinkrustacija je posebna električna kopel obraza, po kateri dobi »trpinka« katero izmed hormonskih mask, ki se prilega njeni osebnosti. Neogibno potrebna je tudi jonizacija, to je elektroterapevtski postopek, ki dovaja koži nekatere zdravilne snovi. Peeling je eden izmed postopkov, ki osvežuje kožo na obrazu. Autoimunizacija, elektrokoagulacija, hormonoterapija in endokrinoterapija so učena imena za nekatere nadaljnje načine dr. Latourja.

K lepemu obrazu sodi tudi lepo telo — tako smo pri telovadbi ali gimnastiki, kakor jo bolj učeno imenujejo. Rajna Jeana Harlova je priporočala razmeroma preprost način: »Delaj po nekaj telovadnih vaj vsak dan. Po nekoliko minut zjutraj in zvečer zaleže več kakor cela ura hkrati. Globoko dihanje pri odprtem oknu nam sprosti napete živce. Po kopeli si je treba otresti telo z brisačo, nato stopiti pod mrzlo prho, nazadnje pa vtreti telo z glicerinom in z rožno vodo ali pa z oljnim oljem.« Vendar je primer Jeane Harlove pokazal, da je vse to za moderno damo premalo. Njej sami ni uspelo, da bi si bila ohranila vitko linijo — in jo je potem uničilo korenito šuhjševalno zdravljenje. Zares moderna gimnastika uporablja zelo komplicirane naprave. K stanovanju odlične dame sodi dandanes tudi telovadnica, polna orodja, ki spominja na mučilnico srednjeveškega gradu.

V Parizu so jeli zdaj ubajati tako imenovane »knjige o lepoti«. Nič čudnega, kdo bi si pa tudi vse zapomnil! Zato je bolje, če vodimo nekakšno lepotno knjigovodstvo, kamor zapisujemo,

Lastnica tega obraza je v zadnjem stanju lepote.

koliko smo tehtali lani poleti in koliko tehtamo letos; za koliko se je zadnja leta izpremenil obseg pasu, prsi in meč. Knjige o lepoti imajo za vse takšne in podobne podatke posebne stolpce in na nič ne pozabijo.

Na nič — razen na denar, ki se ga za vse to potrebuje. O tem si najlaže napravimo proračun, če pogledamo cenike pariških lepotilnih salonov in boljših vonjavnic (parfumerij). Naj navedemo samo nekaj primerov: vitaminovo olje 35 frankov, mlečna kopel 50 frankov, puder po kopeli 25 frankov, pasterizirana krema 35 frankov, poseben tonikum 35 frankov, hormonska krema 200 frankov, hormonska maska 25 frankov itd. Kakor vidite, si torej lahko vodijo knjige o lepoti le Parižanke, katerim ni treba skrbeti za svoje gospodinjstvo.

Vrsta gornjih slik kaže postopek, kako se na moderni način neguje obraz od naravne oblike do popolnosti. Od postopkov, ki so se tu odigrali, naj omenimo samo: gnetenje obraza z maščobo, da postane bolj ovalen, nova črta obrvi, nove trepalnice, mazanje ustnic, krtčenje polti, poudarek očesnih senc.

Neki francoski strokovnjak trdi, da je v vsaki ženski skritih najmanj pet žensk, in hoče to svojo trditev tudi dokazati. Na prvi sliki od zgoraj je pustil mladostni obraz, kakršen je v resnici, in je poudaril samo njegove prirodne vrline. Na drugi sliki je napravil iz istega modela obraz dejalne in odločne dame. Tretji tip je nekakšna zagonetna nenavadna lepota. Četrta slika kaže obraz, s katerega odseva poltenost, seveda kakor si ga predočuje stvaritelj. Zadnja slika pa predočuje obličje sanjave ženske.

*

Duhovito sestavljena naprava, pri kateri je združen učinek sonca in vetra. Močna odsevnika pošiljata svoje zdravilne žarke, v sredini vsakega so pa usta, iz katerih piha močan zračni tok.

*

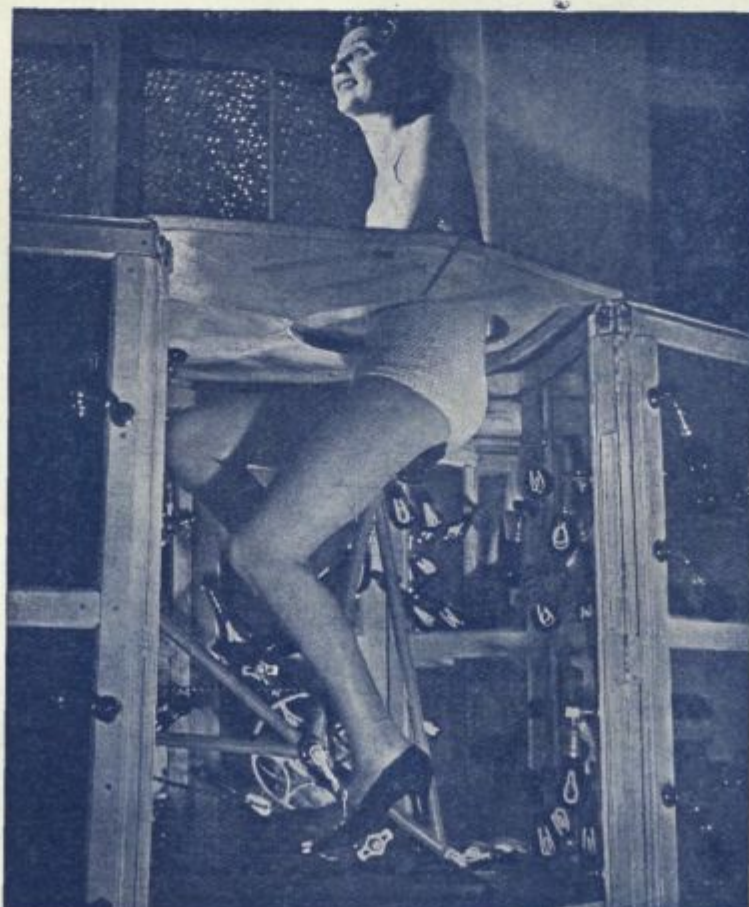
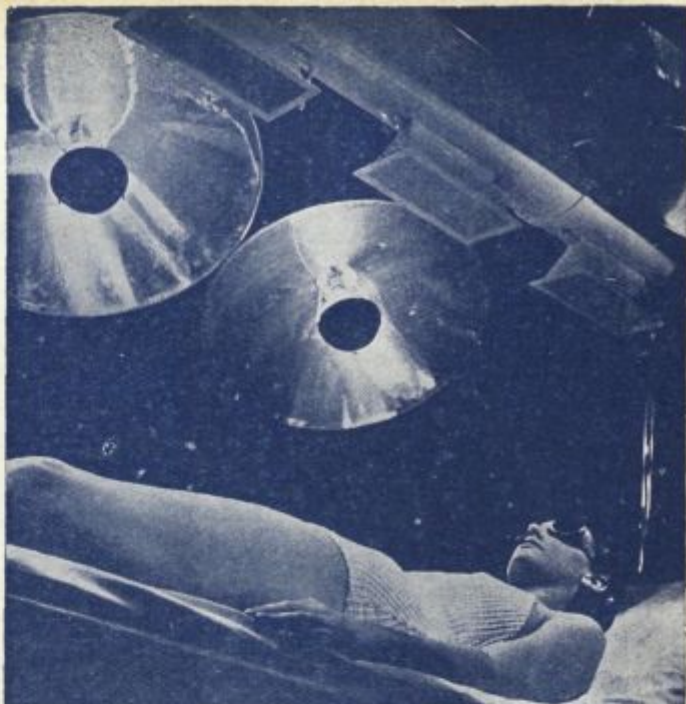

Trpinka leži v postelji kakor bolnica in je vsa povita, samo oči, nos in usta so prosta.

*

Naprava, ki se imenuje veloterm in ki je sestavljena iz nekakšnega kolesa, okrog katerega so pritrjene ultrardeče žarnice. Človek, ki telovadi na takšnem kolesu, dobi baje zlasti prožen in odločen korak.

Mrzle juhe za vroče poletne dni

Mrzle juhe imajo posebno radi Poljaki in Madžari. Največkrat so zelenjavne, dostikrat pa tudi sadne. Kadar je vroče, tople juhe marsikje ne jedo, ker človeka preveč segreje. V nadomestilo zanjo pripravimo lahko katero izmed mrzlih juh, ki so prav okusne.

Mrzla paradižnikova juha

Pol kilograma paradižnikov pretlačimo, zmešamo s pinjenim (tri četrt litra) ali pa z navadnim mlekom, v katerem je pol smetane, in osolimo. Iz enega beljaka napravimo trd sneg in ga zmešamo z žlico nastrganega parmezana, potem pa skuhamo iz te zmesi majhne snežene cmoke, ki naj vro 4 minute. Juho postavimo na hladno. Preden jo serviramo, stresemo vanjo mrzle cmoke.

Mrzla juha iz zelene

Srednjeveliko zeleno osnažimo, olupimo in nastrgamo ter skuhamo v slani vodi (približno 1 in četrt litra vode). Tekočino potem precedimo in zeleno dobro pretlačimo. V osminki litra kisle smetane ali pa mleka razžvrkljamo rumenjaki, ga zmešamo s precejeno juho in denemo hladit. Juho ponudimo mrzlo z narezano ocvrto žemljo ali pa z ocvrtim kruhom.

Mrzla mesna juha

Močno mesno juho, v kateri je precej zelenjave in paradižnikov, precedimo še vročo skozi čist prtček. Ko je juha popolnoma mrzla, jo lahko precedimo še enkrat, da ne plava na njej noben cinek maščobe. Tako pripravljeno juho prinesemo na mizo v mrzlih skodelicah s kuminovimi keksi.

Mrzla malinova juha

Tri četrti litra malin pretlačimo in jim prilijemo 50 dkg sladkorja, ki smo ga

PAPRIKA NA RAZNE NAČINE

skuhali z dobro četrtinko litra vode, potem pa denemo vse skupaj hladit. Nato pridenemo tekočini še dve osminki litra belega vina, sok od ene limone in četrt litra celih malin. Juho postavimo potem na led in serviramo mrzlo.

Zelena paprika

Zelena papriko največkrat nadevamo. Pri vseh načinih se razločuje samo nadev, omaka je pa vedno enaka. Papriko odpremo in iztrebimo najhitreje tako, da hitro zasučemo pecelj s prsti proti desni. Ko ga tako odtrgamo od sadeža, ga porinemo navznoter, nakar poberemo pečke iz paprike. Oprane paprike nadevamo potem z rižem, zmletim mesom, z ostanki pečenk itd.

Dober nadev za 8 paprik. 40 dkg kakršnekoli svinine dvakrat zmeljemo. Nato pridenemo 1 jajce, soli

in 5 kavnih žliček dušenega riža ter nadevamo s to zmesjo paprike. Posebej dušimo 1 kg paradižnikov s kancem vode tako dolgo, da so mehki. Potem paradižnike pretlačimo in zgostimo s svetlim prežganjem. V to omako, ki jo osolimo in opoprano, zložimo potem paprike in jih dušimo pol ure pokrite. Namesto prežganja denemo v omako lahko tudi eno osminko litra kisle smetane, v kateri razžvrkljamo 2 žlici moke.

Jajce s papriko. Na razbeljeni masti opražimo čebulo, potem pa pridenemo na koščke narezano očiščeno in oprano zeleno papriko, ki jo nekaj časa dušimo. Ko je napol mehka, ji pridene- mo opranih in narezanih paradižnikov ter dušimo vse skupaj do kraja. Nazadnje primešamo stepeno jajce, sol in poper in vse skupaj dobro premešamo. Ko se jajce nekoliko strdi, je jed kuhana.

Štedilnik

Drage gospodinje, ali imate rade lepo izloščene okvire in okove okrog štedilnika? Kajpak da. No, potem jih nikoli ne loščite s smirkovim ali steklovitim papirjem, če nočete, da se vam narede raze in da vam okovi hitro zarjave.

Ako pečica pri peki ali pa okvir štedilnika zaradi ognja pomodri, namočite krpo v kis ter odrgnite pečico oziroma okvir štedilnika! Videli boste, da modre

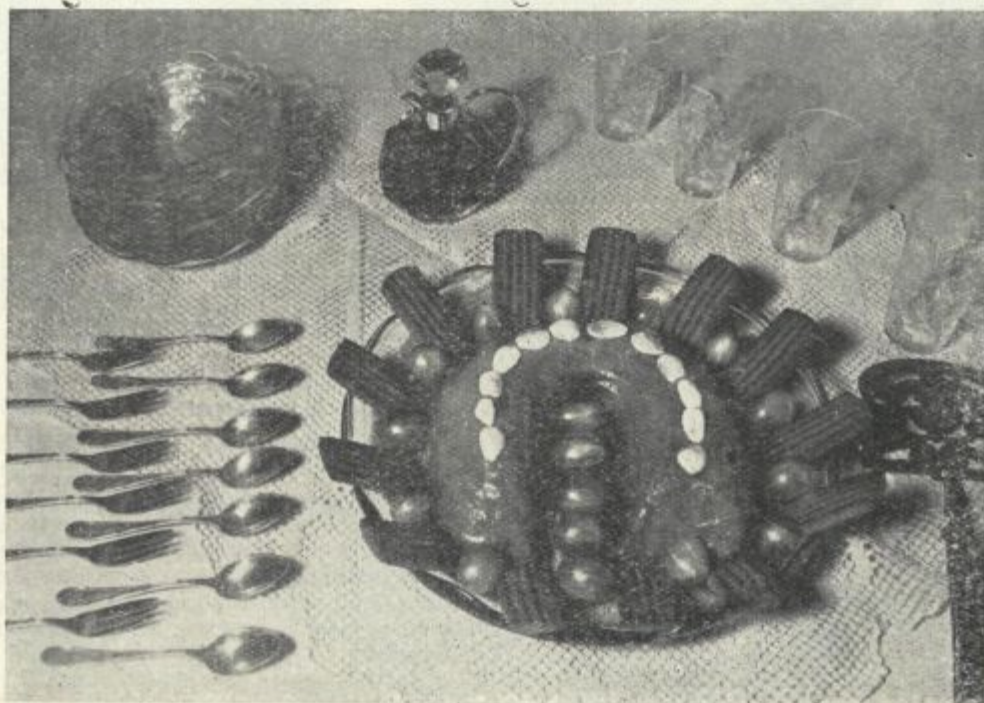
lise takoj izginejo. Nato vse dobro izplaknite s toplo vodo. Ožmite krpo in denite nanjo malo drobnega peska in belega pepela iz štedilnika, potem pa z njo okvire, okove itd. pošteno izloščite! Ko se posuši, se napravi siva povlaka, ki jo obrišite potem s suho krpo. Vse železje se vam bo svetilo kakor srebro. Če je štedilnik zanemarjen, bo trajalo čiščenje sicer malo več časa, toda lesk bo dolgo ostal. To pa moram pripom-

niti, da je treba vse to delati, ko je štedilnik topel.

Posodo, v kateri se cvre ali ki je kakorkoli z maščobo onečiščena, boste najbolje očistili, če nasujete vanjo nekaj žaganja od mehkega lesa ter jo dobro pretresete, da se žaganje povsod razdeli. Nato pustite posodo na kraju štedilnika ali pečice, da se malo ogreje. Žaganje bo vso maščobo vpilo in neprijetni žaltavi duh bo tudi izginil.

Hladne jedi za vroče dni

Rabarbarna torta. Rabarbaro zrežemo na majhne kosce in jo dušimo z 20 dkg sladkorja. Shlajemo namažemo na že pečeno tortno dno iz krhkega testa. Nazadnje garniramo torto z vencem ali pa z mrežo iz čokoladne kreme.

Puding iz kosmulj. Zrele, toda še trde kosmulje skuhamo in pretlačimo skozi sito. Na pol litra tega sadnega soka denemo 4 rumenjake, 5 dkg surovega masla, 18 dkg sladkorja in skodelico krušnih drobtinic. Vse to dobro zmešamo ter še narahlo omešamo sneg 4 beljakov. Zmes stresemo v pudingov model, ki smo ga obložili s prepečencem, in pečemo približno $\frac{3}{4}$ ure. Pečeni puding okrasimo s surovimi kosmuljami, politimi s sladkorjem.

Ledena kava. Zelo močno črno kavo nalijemo v steklenico in jo postavimo na led. Dobro ohlajeno nalijemo potem v kozarec ter po vrhu okrasimo s stepeno smetano. K taki kavi serviramo vafelne ali pa fino čajno pecivo.

Poletne večerje

V poletnih dneh ravna vsaka praktična gospodinja tako, da kuha jedi, s katerimi ni preveč oprava in ki jih ni treba predolgo kuhati. Preden zakuri, mora biti že vse pripravljeno. Tako se ogne tudi vročini v kuhinji, prihrani na kurjavi, pa tudi prostega časa ima več, kar ji dostikrat nadomesti počitnice. V tej dobi peče, duši in kuha meso, ki je hitro mehko, to je teletina, kuretnina, golobi, ribe in drobovina. Če naredi za prikuho zelenjavo, novi krompir ali riž in če servira potem še namesto zamudnih močnatih jedi rajši kompot, presno sadje ali pa preprosto močnato jed z mrzlo kremo, ki jo lahko napravi že prej ta dan, nima drugi dan s kuho dosti oprava.

Danes prinašamo dve takšni večerji.

Nadevan jezik

Svež jezik skuhamo in prerežemo po sredi, pa ne čisto do konice, nakar ga nadevamo s temle nadevom: Požiralnik in

vse drugo, kar odrežemo od jezika, na drobno sesekljamo, zmešamo z žemljo, namočeno v mleku, z 1 jajcem, s seseklanim zelenim peteršiljem in čebulo, potem pa zmes osolimo in opoprmo. Ko je jezik nadevan, ga spet zložimo, pokrijemo prerezo z režnji slanine, ga prevežemo z nitjo in dušimo v pečici.

Telečji jezik na opečenih kruhkih

Oснаženi jezik skuhamo v slani vodi, ki ji pridenemo čebule, zelenjave in korenin, nekoliko zrn popra in pimenta. Ko je mehak, ga olupimo, na maslu hitro opečemo, potem pa do kraja dušimo. Ko je popolnoma mehak, ga narežemo na podolgovate koščke, ki jih denemo na opečene bele kruhke, zložimo v skledo in obložimo z zelenjavo. K tej jedi se prav dobro podajo skledice izdolbenih mladih paradižnikov, ki jih napolnimo z mladim grahom, ali pa serviramo zraven ma-deirsko omako.

Mislite poletni na zimo!

Sušenje zelenjave

Razen gob, ki jih narežemo na tanke lističe in jih prej še dobro očistimo, potem pa razložimo na desko ali pa natakemo na vrvice, sušimo lahko še marsikaj drugega, kar nam bo pozimi prav prišlo in nam prihranilo izdatke. Zlasti zelenjavo. Korenja, peteršilja in zelene je poleti v obilici in je poceni, pozimi pa vsega primanjkuje. Zato bomo poleti napravili nekaj zaloge za hladne čase.

Zelenjavo je treba očistiti in razrezati na paličice, ki so za mezinec debele. Potem jo dobro nasolimo. Položimo jo na čisto desko ali na širok pokrov košare, tako da se koščki ne dotikajo. Tako pripravljeno zelenjavo denemo na sonce in jo nekaj dni pustimo, da se

posuši. Zvečer jo spravimo vselej pod streho, da ne pade nanjo rosa, prav tako pa seveda tudi pred dežjem. Ko se je zelenjava na eni strani posušila, koščke obrnemo. Suho spravimo v belo platneno vrečico, jo dobro zavežemo, da se ne praši, in jo spravimo na hladnem, zračnem prostoru.

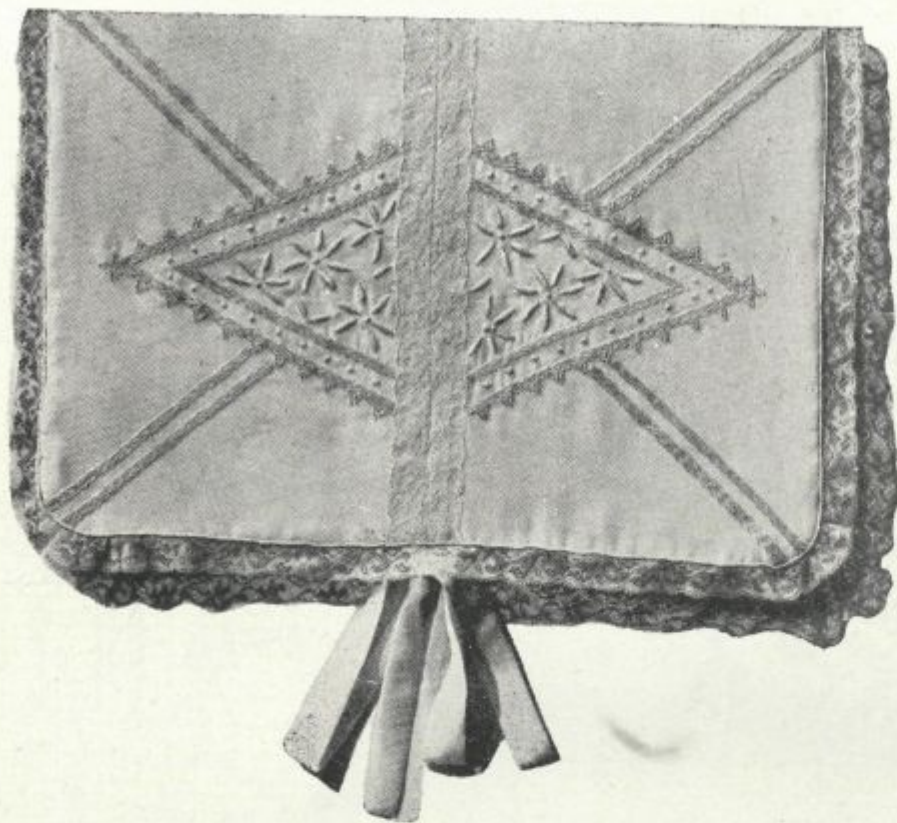
Pred uporabo vzamemo vsake vrste zelenjave toliko, kolikor je bomo potrebovali, potem pa jo denemo najprej za nekaj časa v mlačno vodo, da se omehča. Šele pozneje naj pride v lonec, da bo prav služila svojemu namenu.

Tudi peteršiljevi zeleni listi se lepo posuše, če jih zvežemo v šopek in obesimo na hladno (ne na sonce!). Ko je listje čisto suho, ga spravimo v steklene kozarce in zavežemo, da se ne razdiši. Pozimi ga uporabljamo kakor sveži peteršilj.

Kako shranimo stročji fižol. 5 kg stročjega fižola (najboljši je «mon

d'or») na koncih obrežemo, ga narežemo, kakor hočemo, in denemo v vodo, kateri smo dodali 10 dkg soli in ½ l kisa, pa ga pustimo, da v tej vodi prevre. Ko se fižol v vodi ohladi, napolnimo z njim kozarce, izmed katerih naj bo vsak tako velik, kolikor fižola potrebujemo za en obrok. Kozarce potem neprodušno zapremo in jih kuhamo 20 minut v sopari. Nato zavijemo takoj vse skupaj do drugega dne v gunj (koc), šele potlej vzamemo kozarce iz posode in jih spravimo.

Kako shranimo grah. Mlad izluščen grah stresemo v kozarce, ga potresemo z žlico sladkorja, potem pa kozarec dobro pretresemo. Odperte kozarce postavimo nato v posodo, v katero nalijemo mrzle vode, in jih kuhamo, ne da bi posodo pokrili, ko voda zavre, še kakšnih 15 minut. Ko se kozarci v isti vodi popolnoma ohladi, jih trdno zavežemo in shranimo.

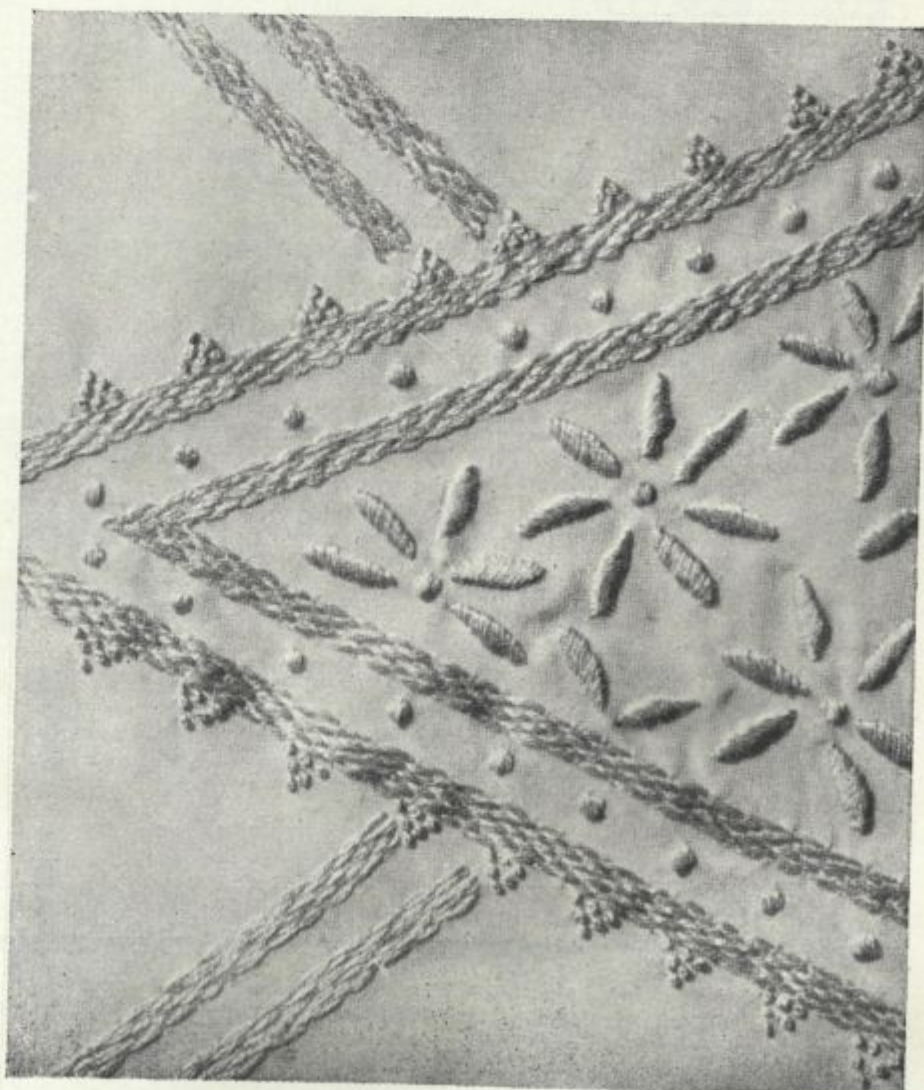
Torbica

za svileno perilo

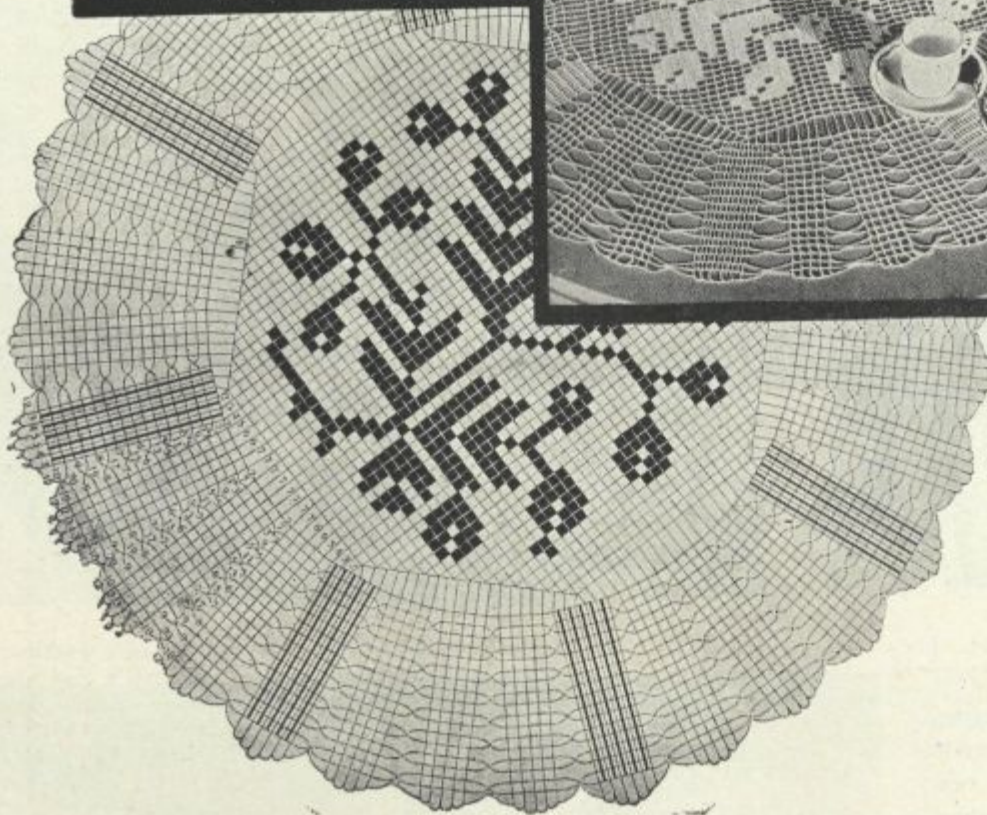
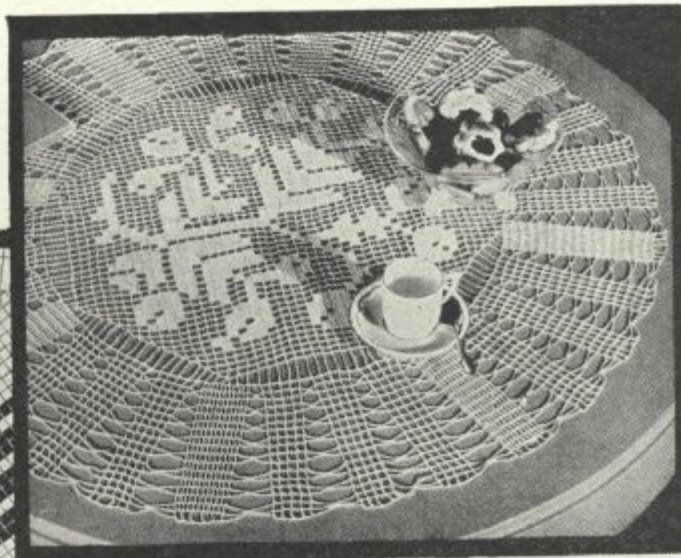

Vsaka gospodinja ve, kako težko je imeti v redu predal, kjer je shranjeno svileno in trikotažno perilo. Vse frli na levo in na desno in komaj smo kup uravnale in uredile, že spet vse zleze vsaksebi. Tej neprijetnosti pa se izognemo, če si za to vrsto perila napravimo torbice, ki niso le v okras vsaki omari, ampak imajo še to prednost, da se perilo v njih ne gubanči in ne mečka kakor sicer v prosto ležečem kupu.

Tako torbico napravimo iz soile ali pa iz platna bele ali kakšne druge nežne barve. Vzorec izvezemo z navezom ali pa z biserno prejico MEZ primerne barve. Torbico podložimo s primerno podlogo in obrobimo s čipko. Če nam je na tem, da je torbica trdnejša, porinemo med vrhnje blago in podlogo kos primerno močne lepenke ali pa dvojno plast vatelina.

DA BO MIZA LEPO POGRNJENA

Za takšen prt potrebujemo nekako 85 g merceriziranega kvačkanca štev. 20 znamke MEZ bež barve in kovinsko kvačko štev. 8.

Najprej kvačkamo srednji del in šele potem čipke. Srednji del pričnemo pri puščici na krojni poli z verižico iz 89 zračnih petelj ter kvačkamo v vrstah sem in tja.

Prvi dvojni stebriček vbodemo v deveto zračno petljo, če štejemo od kvačke. Za vsako prazno okence na narisku naredimo po 1 dvojni stebriček in po 5 zračne petlje, za polno okence pa po 4 dvojne stebričke.

Za poševni rob srednjega dela naredimo na začetku vrste vselej po 5 zračnih petelj, na koncu vrste pa 1 trojni stebriček, ki ga vbodemo v koren zadnjega stebrička prejšnje vrste. Na ravnem robu pa naredimo namesto prvega dvojnega stebrička po 4 zračne petlje.

Ko je srednji del narejen, pričnemo kvačkati po narisku čipke. Številke v

prvi vrsti čipk (na narisku) pomenijo, kolikokrat objemo za posamezne stebričke, da nastane pravilen krog. Za vsako izmed okenc, ki so označena z navpično debelo črto, kvačkamo dvakrat izmenoma po 1 dvojni stebriček in po 1 zračno petljo.

Posamezne vrste kroga zvezemo med seboj tako, da naredimo izmenoma v eni vrsti same zračne petlje, v drugi pa po 1 polovični stebriček, ki ga vbodemo v sredino verižice prejšnje vrste. Število zračnih petelj se menjava v vsaki vrsti, kar je označeno na narisku s številkami. Številke na navpičnih črtah zadnje vrste pomenijo število ovojev za posamezne stebričke, številke na zunanjem robu pa število zračnih petelj za verižico.

Ko je prt narejen, ga poškopimo in nepremo z bucikami, ki ne rjave, na veliko desko ali pa na mizo tako, da ima premer kroga 72 cm, in ga zlikamo.

*

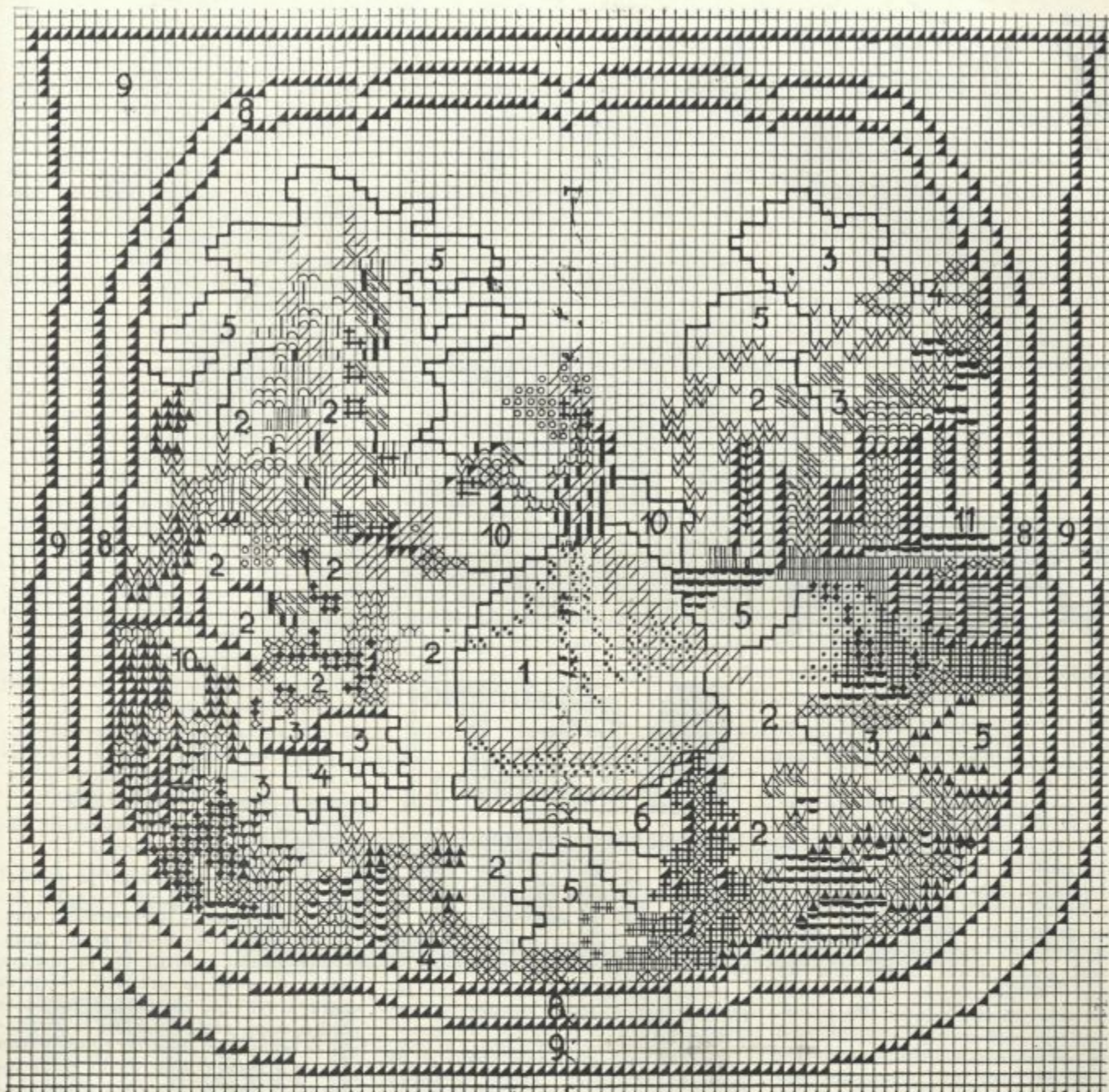

Torbica, kakršne nima vsaka

Ta torbica je brez držaja 21 cm dolga in 18 in pol cm široka. Izvezena je na juti v gobelinskem obodu z gobelinsko prejico MEZ. Lepo je, če sta vezeni obe

polovici torbice, lahko je pa ena polovica vezena, druga pa iz antilopskega usnja, iz svile ali pa iz žameta.

*

N a r i s e k z a r o č n o t o r b i c o

! Barve so oznčene takole:

	1 bela		10 svetla tirkiznomodra		temnordeča
	2 svetlo rumenozelena		11 rdečkastovijoličasta		oranžna
	3 svetlo listnatozelena		svetla modrovijoličasta		svetla koruznorumena
	4 temno listnatozelena		temno modrovijoličasta		temnorumena
	5 svetlo modroz zelena temno modroz zelena		temna rdečkastorjava		svetla golobjesiva
	6 olivnoz zelena		svetla rdečkastorjava		starinskomodra
	7 svetlomodra		svetlorožnata		mesnordeča
	8 temnomodra		rožnata		temna modrižastomodra
	9 čokoladnorjava temnorjava		svetlordeča		svetla modrižastomodra

Svetovalke, ki pomagajo kupcem

Morda bi se tudi pri nas uveljavil nov ženski poklic, ki ga lahko na kratko označimo z imenom «svetovalka». Velike manufakturne trgovine, prodajalne pohištva in tapetnega blaga, pa tudi velike konfekcijske trgovine bi prav za prav potrebovale strokovno svetovalko, ki bi pomagala kupcem izbirati potrebno blago.

Pogoj za dobro svetovalko je predvsem dober okus. Podeželski kupci in mnoge poklicne ženske v mestih, ki se ne utegnejo dosti ukvarjati z modnimi

časopisi in sodobno hišno opremo, gotovo pogrešajo v takih trgovinah izurjeno in spretno svetovalko. Pomislite, kako vesela bi bila podeželska kupovalka, če bi našla v manufakturni trgovini bitje, s katerim bi se lahko od srca pomenila. Morda prinese s seboj vzoreček krila, ki ga ima še od lanskega leta doma, zdaj bi si pa rada k temu krilu kupila primerno jopico. Svetovalka, ki ima izurjeno oko, bo gotovo takoj izbrala kaj primerne, kar se bo skladalo z barvo krila in kar bo pristajalo kupovalkini postavi. Ali pa si zamislite poklicno ženo, ki si ureja svoj lastni dom: opremo ji je napravil mizar, lahko si jo je izbrala po načrtih ali pa je na velesejmskih razstavah izbrala že narejeno opremo in potlej si zama bel glavo, kakšne zastore potrebuje, da se bodo skladali s prevleko kauča in stolov. Svetovalka bi se potlej najprej zanimala, v katerih barvah je soba posli-

kana, potem bi si ogledala vzorec prevleke za kauč in potlej bi s pomočjo svojega izurjenega okusa kaj hitro izbrala najbolj prikladne zastore. V konfekcijskih trgovinah pa bi taka svetovalka lahko storila mnogo dobrega: preprečila bi lahko, da bi si debelušasta gospa ne kupovala spomladanskega plašča z velikim kockastim vzorcem, ki napravi vsako postavo obilnejšo, pregovorila bi suho in bledolično kupovalko, naj si izbere svetlo in prijazno blago, ne pa črno in temnovišnjevo, in tako dalje. Obenem bi lahko svetovala primeren kroj.

In kakšna naj bi bila izobrazba take svetovalke? Na to vprašanje je težko odgovoriti. Če se katera navduši za ta poklic in če ima čut za lepoto in prirojen dober okus, potlej se bo kaj lahko znašla in pred njo se bo odprlo široko polje za uspešno udejstvovanje. (zž)

Šolsko izpričevalo še ni vsel

Šolsko leto se je končalo, samozavestno se vračajo nadobudne mladenke domov. Ta je s prav dobrim, skoraj odličnim uspehom dovršila trgovsko šolo, ona celo trgovsko akademijo. Ne more jima izpodleteti sijajna služba! Pa vendar ni tako! Dandanes le malokdo vprašuje, kakšne šole imaš, temveč kaj in koliko znaš. Za službe je res trda, toda pred kratkim sem govorila s podjetnikom, ki mi je tožil, da kljub razpisom in številnim ponudbam ne more dobiti nadomestila za uradnico, ki mu jo je odvedel srečen ženin. Čudila sem se: «Kako je to mogoče, ko vendar toliko deklet čaka na službo?» — «Pa je mogoče. Prejel sem mnogo ponudb, med njimi ponudbe deklet, ki so že cela leta brez službe, toda pri preizkušnji sem videl, da nobena ni bila sposobna za delo, ki jo čaka. Samo en primer! Dal sem ponudnici pisati na stroj le naslovo. Ni šlo — napisala jih je v določenem času komaj tretjino od moje najslabše uradnice. Kaj pa stenografirati znate, gospodična? — Malo že. — Preizkušnja je pokazala, da zna toliko stenografirati, da bi z navadno pisavo petkrat hitreje pisala. Pa mi je bilo hudo, ker sem vedel, da bi rada prišla v službo, toda kakšno delo naj ji dam? — Gospa, če vam povem, da je človek celo za slugo v zadregi, mi ne boste verjeli, in vendar je tako. Toliko brezposelnih blodi po mestu in vendar iščete in iščete, pa ne najdete. Ljudje niso večkrat ne sposobni, ne prizadevni.»

In to je tisto: kdor išče službo, jo bo našel, ako nekaj zna, ako je sposoben zanjo. Naj so še tako slabi časi, dober, izurjen delavec ne bo ostal na cesti. Zato pa naj si vsaka deklica prizadeva, da se usposobi za delo, ki jo čaka v

službi. Vseeno je, kaj si, poglavito in odločilno je, da razumeš in znaš svoj posel. Od kuharice do uradnice je vse odvisno od zmožnosti in marljivosti. Kdor svoj posel temeljito zna, ga ni treba biti strah pred bodočnostjo. Glas o sposobnosti in spretnosti doni tako

Bernard se izpoveduje svoji nevesti

Odlomek iz romana Emila Vachka: Kri ne kliče po maščevanju.

Sabina se je pripravljala na koncert, ko je nepričakovano prišel Bernard.

«Sabina, še nikoli te nisem tako potreboval kakor danes. Govoriti moram s teboj takoj!»

Zvedavo ga je pogledala, videla je, da je strašno razburjen. «Dobro, Bernard,» je rekla, «počakaj malo!» Šla je k očetu in ga poslala na koncert namesto sebe. «Ali greva na vrt?» je vprašala Bernarda, ko se je vrnila.

«Sabina,» je začel Bernard na vrtu in ji božal roke, ki jih je tako rad imel in ki so ga tako sladko uspavale, kadar ga je božala. «Sabina, moram ti nekaj povedati.»

Sabina se je stresla. «Morda mi je prišel povedat, da me nima več rad,» je pomislila.

«Sabina, okoliščine so me v vojni prisilile, da sem dal umoriti troje ljudi. Pa še dvojce življenj je na mojem računu. Vedno sem bil prepričan, da moram to nekega dne zvedeti, in gotovo bi ti to povedal, preden bi se midva vzela. Toda hotel sem ti to grozi prihraniti — kolikor mogoče dolgo. Ampak zadnje dni se je zgodilo marsikaj, tako da ti moram slednjič vse povedati. Tisti mrtvi vstajajo iz grobov.»

krepko, da ga sliši vsak delodajalec in da tako dekline vsak komaj čaka. Dandanes so ljudje že tako «amerikanski», da ne izprašujejo, ali si dovršila višjo gospodinjstvo šolo, trgovsko akademijo ali celo visoko šolo, temveč postavljajo te pred delo, in zdaj pokaži, kaj znaš.

Sabina je vztrepetala. Toda morebiti so to samo hude sanje.

«Pojavila se je priča mojega zločina,» je nadaljeval Bernard, «in je povedala to mojim staršem. Mojo mater je to razodetje vrglo na bolniško posteljo.»

«To, to je grozno!» je zajecjajala Sabina.

«To še ni vse, Sabina,» je mrmral Bernard, «poslušaj dalje. V pisarni delam s človekom, ki mi je strašno ljub. Pomisli, Sabina, ta človek je sin tistih, ki sem jih dal usmrtili. On in njegova sestra sta edina to preživela. Njegova sestra je od tega zblaznela — saj sem pred njenimi očmi dal ukaz za streljanje — on pa je slučajno prišel v isto pisarno z menoj, in ne da bi za to vedel, mi je dan za dnem s svojim obrazom budil grozo.»

«Molči, Bernard!» je zaihtela Sabina. «To je neznosno.»

«Toda jaz hočem, da zveš vse. Salva, ki sem jo zaukazal, ni takoj ubila njegove matere. Dal sem povelje nekemu mladeniču vojaku, naj ji zada tako imenovani milostni udarec, da bo poginila. In ponoči si je ta fant zaradi tega vzel življenje. In zdaj sem zvedel, da živi njegov oče v našem mestu...»

Sabina je molčala, nato pa rekla, zakaj ljubček je vedno ljubček, nikoli morilec:

«Bernard, ampak to je bilo v vojni in ti ljudje bi bili itak prej ali slej usmrčeni.»

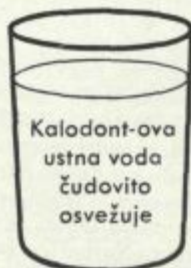
«Sabina, ne bi bili, ne bi bili, zakaj bili so popolnoma nedolžni. Verjel in zaupal sem ovaduhu, ki je bil brezvesten lažnik.»

Vse
življenje
zdravi trdni
zobje!

Dvakrat dnevno po 3 minute pravilne nege -- odločuje o usodi Vaših zob! Kdor zjutraj -- zlasti pa zvečer -- redno uporablja Sargov Kalodont, skrbi za to, da ostanejo njegovi zobje ne samo bleščeči beli, temveč tudi brez zobnega kamna. Kajti le Sargov Kalodont vsebuje v Jugoslaviji sulforicinoleat, ki uspešno deluje proti zobnemu kamnu. Zato uporabljajte samo Sargov Kalodont!

SARGOV

KALODONT

Proti
zobnemu
kamnu

Psovke in ločitev zakona

To je bilo mučno. Mož je tožil ženo zaradi razžaljenja časti. Trdil je, da ga je žena večkrat zmerjala, in navajal surove psovke.

Žena je z žalostnimi očmi zrla na kazenskega sodnika. Očitno užaljena in ponižana. Ničesar drugega ni bila zmožna, samo žalitve in psovke je tajila. Toda prišle so priče in potrdile vse navedbe v tožbi, tudi surove psovke.

Sodnik je slutil motive tožbe, zato je izkušal zadevo mirno poravnati. Toda mož je neomajno vztrajal na tem, da se njegova žena obsodi. Bila je obsojena. Samo še bolj je pobledelela.

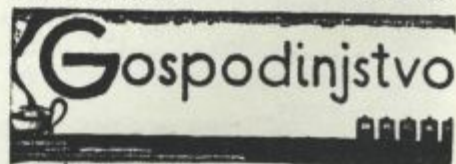
Čez nekaj dni je prejela tožbo na ločitev. V nevarnosti so bili alimenti oziroma pokojnina, grozili so stroški. Jedro tožbe je bila trditev, da je žena ponovno

surovo psovala tožitelja, svojega moža, da je bila zaradi psovovanja tudi kazensko obsojena. To pot pa obtoženka ni šla sama k sodišču. V pismenem odgovoru na tožbo je opisala usodo svojega zakona: izprva je bil zakon srečen. Pozneje pa je mož navezal stike s tovarišico v poklicu. Svojo ženo je zanemarjal, a sam je hodil z novo prijateljico v gledališče in kino. Zgodilo se je na primer, da je žena kupila vstopnici za gledališče in prosila moža, naj gre z njo. Odklonil je. Šla je torej sama. V odmoru je v svoje osupljenje srečala v gledališču moža, ki je pod pazduho vodil tisto prijateljico. In potem je bila na tem, da rodi dete. Prosila je moža, naj opusti stike s tujo žensko. Mož je ženo najprej odbil, potem pa nabil. In v teh okoliščinah in iz teh razlogov je rabila žena v razburjenosti proti možu izraze, ki so bili sicer res psovke, a so označevali njegovo ravnanje.

Sodišča so dolgo preresetavala to ločitev, a nazadnje so možovo tožbo zavrnili z utemeljitvijo: Sodišče je dognalo — soglasno s kazenskim sodiščem — žalitve moža. Toda dognalo je tudi

vsaj nedovoljene stike tožitelja s tujo žensko. Ti stiki so bili huda krivica za soprogo, posebno v času, ko naj bi bila porodila dete.

To naj si dobro zapomnijo žene, ki bi z ločitvijo zakona izgubile pokojnino, zakaj vselej sodišče te olajševalne okoliščini ne prizna! Dr. F. K.

Kakšne nevarnosti nam prete v gospodinjstvu

Majhni vzroki — velike posledice.

Vsak dan je človek v nevarnosti. Na železnici, na tramvaju, na stopnicah. Ni mogoče naštetih vseh krajev, kjer se nam utegne primeriti nesreča, če ne pazimo. Tudi gospodinja je pogosto v nevarnosti. Kaj se ji na primer lahko vse primeri v kuhinji! Lahko se poreže, ko deli meso. Če je nož oster, utegne biti rana globoka in nevarna. Rana se lahko oku-

ži in zdajci nastane nevarnost za življenje. Mnoge gospodinje odpirajo konserve z navadnim nožem. Na ta način se je že mnogo gospodinj ranilo, ker je nož zdrsil ob gladki pločevini in se jim zaril v roko. Konserve je najbolje odpirati s posebnim odpiralcem, ki ga dobite v vsaki trgovini. Prav tako preprosto je odpirati steklenice, ki so dobro zamašene. Toda utegne se zgoditi, da se vam odkrhne vrat steklenice in da se nevarno porežete. Taka rana potrebuje pogosto precej časa, preden se čisto zaceli. Zato mora biti gospodinja pri odpiranju steklenic zmerom skrajno oprezna.

Najpogosteje se gospodinja pri kuhanju opeče. Pa ne samo pri kuhanju — tudi pri likanju in drugje. Na srečo vselej samo po roki, toda časih se zgodi, da trpi tudi kakšen drug del telesa. Le spomnite se, kako prijetno je, če cvrči mast in prileti kapljica na vrat ali celo na obraz.

Opeklino prizadevajo hude bolečine, še nevarnejše pa so, če se zagnoje. Gospodinja naj zato zelo pazi, da na primer ne bo čistila rokavic in obleke z bencinom blizu ognja, pa tudi ne v bližini kakšnega kadilca, ker so pare, ki se razvijajo pri izhlapevanju bencina, zelo nevarne in se v trenutku vnamejo. Prav zaradi nepredvidnosti pri bencinu je bilo že brez števila hudih nesreč.

Tudi pri elektriki mora biti gospodinja previdna. Žarnice ne sme nikoli zamenjati, kadar je tok sklenjen, zlasti pa ne sme z golimi ali celo z vlažnimi rokami prijemat kovinskih delov električne napeljave. Pri likanju z elektriko je nujno potrebno, da so vsi kontakti v popolnem redu, prav tako pa ne smejo biti stenska stikala pokvarjena ali razmajana. Pogosto so se že zgodile hude nesreče, ko so ljudje po kopanju z mokrimi rokami utrinjali luč. Nesreča lahko nastane tudi takrat, kadar držimo z eno roko kakšen aparat na elektriko, ki je v pogonu, z drugo pa kakšno kovino, na primer plinsko ali vodovodno cev.

Koliko nesreč se zgodi, ker je gumašta cev pri plinskem štedilniku raztrgana ali pa se pipica ne zapira dovolj neprodušno. Tu utegnejo nastati hude eksplozije.

Tudi preveč položeni parketi in zavihani robovi preprog so že pogosto povzročili nesreče.

Če se nesreča v hiši že zgoči, mora vedeti gospodinja vsaj to, kaj sme storiti, preden pride zdravnik, zlasti če je bolnik v nevarnosti in bi zdravnik utegnil priti prepozno. Vsaka gospodinja bi morala imeti domačo lekarno in knjigo, ki bi jo poučila o prvi pomoči v nezgodah. (Knjigo o domači lekarni, pa tudi posebno o prvi pomoči in negi bolnikov je izdala tudi naša založba.)

Razen tega je potrebno, da nalepimo na vse zavitke in steklenice, ki vsebujejo zdravju škodljive, a v gospodinjstvu potrebne reči, listke z vidnimi napismi, kaj je v posameznih posodah ali zavitkih. Tako moramo imeti označen bencin, petrolej, vinski cvet ali lug, so-

do, plavilo za perilo in vse podobno. Na ta način se lahko ognemo mnogim nevarnim poškodbam, ki bi nastale zaradi zamenjav.

Otroke je treba navaditi, da se ne bodo dotikali tega, kar ni zanje, zlasti pa da ne bodo nosili vsega v usta, česar ne poznajo, pa naj bodo že jedi ali pijače.

Ali imete radi dobro črno kavo?

Dobra črna kava je pol življenja, pravijo nekateri. Pretirano je to, toda kako se res skuha dobra kava, vam bomo povedali. Na turški ali pa na bosenski način.

Turški način: Bakrena posodica za turško kavo, kakršno dobite v kavarni,

Zakaj vaši otroci ne govorijo resnice?

Prosim, pazite: ne pravim, zakaj vaši otroci lažejo, temveč, zakaj ne govorijo resnice. Otroci do štirih ali petih let namreč ne lažejo, oni samo ne govorijo resnice. Laž ima zmeraj slab namen: ne govoriti resnice pa se pravi varati brez slabega namena, brez zavesti krivde. Otroci v predšolski starosti pa se ne zavedajo krivde, ne varajo v slabem namenu. Otroške neresnice tičijo v ustroju otroškega duševnega življenja in v okolju, v katerem otrok raste.

V otroškem duševnem življenju ima zelo važen pomen spomin. Otrok navadno mnogo pomni. Njegov spomin je obsežen, toda pomni netočno, slabo, njegov spomin je nezanesljiv. Če hoče torej otrok povedati to, kar je slišal, videl ali doživel v resnici, dela to skoraj vselej nejasno. In nejasnost v svojem pripovedovanju dopolnjuje potem z nečim, česar v resnici ni slišal, ne videl, ne doživel. Tisti, ki otroka poslušajo, ga često prekinajo z opombo: «Ti lažeš!» In to je napačno. Zakaj s to opombo otroku naravnost vsiljujejo pojem laži. Otroci pogosto ne govorijo resnice iz ničemurnosti ali domišljavosti. Radi se hvalijo. In če nimajo s čimer bi se pohvalili, si izmišljajo. Tu jim pomaga domišljija, ki je pri otrocih zelo razvita. Vzgojitelj bi moral otroka na kak način prepričati, da ne govori resnice, ali ga prisiliti, da bi sam priznal, da si je izmišlil to, kar je pripovedoval.

Strah pred kaznijo je tudi vzrok otroških laži. Edino sredstvo, s katerim je mogoče odvaditi otroka, da bi ne govoril neresnice iz strahu pred kaznijo, je, da ga ne kaznujemo zaradi neresnice. Taka kazen je vselej nezasužena, ker se otrok ne zaveda krivde, in samo zavestna krivda zasluži kazen. Taka kazen doseže navadno tudi skoraj vselej ravno nasproten učinek. Otrok laže, da

se do polovice napolni z vročo vodo. V vodo denete dve in pol kocke sladkorja. Voda s sladkorjem se kuha potem tako dolgo, da se sladkor raztopi, nato pa stresemo vanjo šest do sedem gramov najfinejše zmlate kave. Z žlico vse dobro premešamo in pristavimo spet k ognju. Potem se dolije do vrha vrele vode.

Bosenski način: V enako bakreno posodico stresemo sedem gramov najfinejše kave. Nato napolnimo posodico do dveh tretjin z vrelo vodo. Doda se še sladkor. Kava se pristavi k ognju, dobro premeša, potem pa počakamo, da dvakrat zavre. Ko drugič zavre, ji prilijemo vrele vode do vrha, in kava je pripravljena. Sladkorja dodamo po volji.

bi ne bil kaznovan, in vi ga kaznujete, da bi ne lagal. Kaj stori kaznovani otrok vdrugeč? Izmisli si laž, ki je bolj podobna resnici.

Največ pa je otroške laži krivo okolje, v katerem otrok živi. Živi zgled odraslih vpliva često že na najmanjše tako, kakor da se laž in prevara razume ta sami po sebi ali da sta celo neizogibni. Matere dostikrat groze otrokom s kaznimi, ki jih nikoli ne izvrše in jih niti nečejo izvršiti; obetajo jim razne reči, ki jih jim potem ne morejo ali nečejo dati. Vzgojitelji uganjajo mnogokrat s svojimi gojenci šale in igre, ki so po svojem bistvu prav za prav majhne prevarice in medsebojne laži. Ali niso torej ti na videz nedolžni in neškodljivi vzgojiteljski načini naravnost navajanje k laži? In seveda tudi to, da se odrasli pred otroki drug drugega varajo, vpliva na otroke, kakor da je lagati in varati dovoljeno in prav. Najbolj učinkovito vzgojno sredstvo, da se otroci naučijo govoriti resnico, je torej: govorite pred otroki zmeraj resnico! B.

Vzgojajte k samostojnosti!

Marsikatera mati skuša iz prevelike ljubezni svojemu otroku odstraniti vse ovire in neprijetnosti, še preden otrok do teh ovir pride. To stori večkrat v domnevi, da je otrok še majhen in nerazumen ter ni zmožen, da bi samostojno odločal. In otrok raste, ne da bi se naučil skrbeti zase, kaj šele za druge. Povsod se zanaša na mater, potem pa stopi kar najmanj pripravljen v življenje. Ne zna ravnati z ljudmi, ne z denarjem in drugimi rečmi. Slabiče pa so tudje vedno prezirali in odpirali ter jih bodo, dokler bo svet stal. Kako more zmagati tisti, kdor ne zna poskrbeti zase, kdor se preveč zanaša na druge? Izgubi se v vrstah močnih, sposobnih, delavnih ljudi.

Zato je treba otrokom že v mladosti vcepljati ne le ljubezen do dela, temveč tudi do samostojnosti. Treba jih je navajati k temu, da izpolnjujejo drobne dolžnosti, zaupajo sami vase in se ne zanašajo preveč na pomoč drugih. Učimo jih odgovornosti, vzgajamo jih v samostojne, vestne in delavne ljudi! To je velika naloga mater: od njih je odvisna bodočnost otrok, naroda in države. B.

Sladolead

ako po Veliki noči se je sladoledarica spet prikazala pred šolskimi vrati. Bila je to gospa Amalija Palafox. Pozimi je prodajala kostanj, o pustu cvrtnjake, poleti pa sladolead. Kupčija ji je bujno cvetela. Kako bi se le mogel dolgo upirati veseli izkušnjava njenega glasu:

— Vanilja! Jagode! Kava!

Deset fantalinov stoji okrog njenega modro in belo popleskanega vozička z nikljevimimi nastavki. Njih oči se požrešno utapljaajo v božansko posodo, v kateri počiva najslajša vseh mešanic, in vsi navdušeno slede gibom debelih Španjolkinih rok, ki zbirajo v škatli za kolačke oblato, školjke in škroniclje...

Med fantalini stoji, evo ga, tudi Peter Palafox, prodajalkin sin. Zelo majhen je, plavolas, prebrisan, komaj osemleten. Njegov rožnati jezik že liže suhe ustnice.

— Mamica, veliko porcijo, tako za deset soldov!

Le redko se zgodi, da bi se gospa Amalija, ki spočetka vselej ugovarja, kriči in se po špansko zaklinja, končno ne vdala pretkanemu nadlegovanju tega zvitorepčka...

Zmagoslavno se torej Peter vrne na šolsko dvorišče. Počasi, dostojanstveno cuza sladolead in sladostrastje mu sije z obraza. Cela tropa šolarjev se vleče za njim.

— Peter, samo s koncem jezika!

— Naj no malo polizem, Peter!

— Deset dobrih redov za en kec!

Najbolj zagrizeno moleduje tovariš Miha, sršov in smrkav paglavec, ki je videti kakor kup cap.

— Podobico! predlaga. Glas mu je raskav od razburjenja.

Nekako tako je, kakor da ponuja svojo dušo. Peter pa ga hladnokrvno zavrača in se mu kruto posmehuje.

— Tvojo podobico? Ha, ha, ha! Edino, ki si jo mogel iztakniti vse svoje življenje! Kar ohrani jo zase, nemara jo boš še potreboval! Sicer si pa tudi preostuden, umazal bi mi škronicelj!

Ubogljivo steče Miha k vodnjaku sredi šolskega dvorišča in se v trenutku povrne z malo manj nevrednimi usti.

— No, brž, enkrat z jezikom!

Miha popravi vse z enim samim požirkom. Pa tega res ni storil nalašč. Premagalo ga je. Prisega na to in je kar ves skrušen. Peter, ki bi se moral jeziti, mu odpušča.

— Sicer mi je pa vseeno! Saj pojem sladoleada lahko, kolikor ga hočem!

Miha ga gleda neskončno spoštljivo.

— Ježeš vendar, to si srečen!

On pa prav gotovo nikdar ni imel sreče. Toda sladolead, to je njegova strast. Najrajši ima jagodovega. Kadar se ti cedi po grlu, se ti zdi, da srkaš vase sam paradiž. Toda soldi so doma redki. Pomislite, že od nekega lanskega poletnega dne ni več pojedel cele porcije.

— Čakaj, jaz ti bom z njim pošteno nabasal želodec. Pa takoj jutri, v četrtek.

Mihove oči se brezkraino razpro.

ELIDA MILA

*-ime jamči za najboljšo
kakovost*

- Bogata mehka pena blagodejno vpliva na kožo.
- Radi svoje izbrane sestavine polepšujejo polt in negujejo kožo.
- Obilni vonj ostane v milu do zadnjega ostanka in se še dolgo občuti na koži.

ELIDA
CVETIC
MILO

posebno blago in učinkovito čudovitega vonja.

— Tega ne boš zmoget, de preprosto.
Toda Peter se napihuje.

— Saj nisem taka šleva kakor ti. Saj poznam sistem D.

Miha ničesar ne ve o tem skrivnostnem sistemu, toda dovolj je prekanjen, da se poganja za svojo korist.

— Na to sem pa res radoveden!

— Treba je samo, da prideš popoldne na ogel Dolge ulice. Jutri bo prodajala služkinja, ker pojde mama nakupovat. Ta služkinja pa ni hudobna. Prav malokdaj se zgodi, da bi je ne mogel pošteno ukaniti.

*

Drugi dan se je Miha ob določeni uri pojavil na domjenem kraju. Zares, služkinja je opravljala prodajne posle.

Bilo je to dekle, po imenu Concepcion, ki je pred nedavnim šele prišlo iz Španije in ki je lomilo za silo komaj nekaj francoskih besed. Toda na nesrečo je bilo resno in je upoštevalo samo svoja službena navodila.

Miha in Peter sta sedela na hodniku nasproti vozu «Pri najuglednejšem sladoledu» in čakala na usodno uro. Zaman je obračal Peter pod dolgimi trepalnicami svoje «angelske» oči in prosjačil z omladnim glasom: «Malo porcijo za dva solda za tega ubogega Miho!» Španska služkinja je ostala za sladolead hladna, nepreprosljiva.

Tu v tej prelepi pokrajini boste uživali prijetne dni dopusta in se veselili svojega življenja! Ali pa ne napočijo za žensko tudi dnevi, ko je razdražljiva in otožna? Gotovo — ampak ona se zna življenju tudi z nasmeškom upirati. Ona je tudi ob takih dneh vedra, brezskrbna in živahna kakor vedno, ona ve, da se na novodobno Camelio-higieno lahko zanese. Camelia, idealna reformna damska obveza, kaže odslej ženski pot, kako si lahko prihrani nepotrebne nadelnosti. Številne plasti najfinejše voljne Camelia-vate omogočajo, da dobro pije, da obleko varuje in da diskretno uničuje. Pas Camelia olajšuje nošnjo! Odklanjanje pa ponaredbe, zakaj samo Camelia je Camelia!

Camelia

Popular 10 komadov	Din 22-
Special 6 "	Din 10-
Pas iz sukanca	Din 20-
Pas iz svile ozek	Din 20-
Pas iz svile širok	Din 26-
Pas iz svile frote	Din 26-

Idealna reformna damska obveza

Pazite na modri ovoj, v katerega je škatla zavita, zakaj samo «Camelia» je «Camelia». Kje se dobiva, sporoči, če je treba: Rave d. d., Zagreb.

*Tudi Vi lahko pridobite
lep ten in dosežete občudovanje*

ako uporabljate

CREME MOUSON

katera s svojimi delujočimi sestavinami prodira globoko v kožo, jo očisti, odstranjuje gube, popravlja in pomlaja. V najkrajšem času izgine groba, hrapava in nečista polt. A za ohranjenje Vaše kože uporabljajte samo novi

PUDER CREME MOUSON

ki daje Vaši koži nežno gladkost in tako zaželen breskvini videz. Nežen je kakor dah, a prekrasne njegove barve zlivajo se s kožo tako, da se njegov zaščitni sloj vobče ne zapazi in da ne dajete vtisa «napudranosti» nego prirodne lepote.

Creme Mouson Puder mala škatla din 11—, srednja din 18—, velika din 28—.

Od 1. do 31. julija Vam daje Vaš dobavljatelj pri nakupu velike škatle pudra Mouson-eno originalno tubo Creme Mouson za dan ali Cold Creme Mouson za noč brezplačno, da jo preizkusite.

Izkoristite takoj to edinstveno priliko!

Tega dekleta se je bilo torej na vsak način treba znebiti... Zviti Peter že nekaj trenutkov nepremično gleda po ulici in je ves nemiren... Ali bo pričakovani sokravec res prišel?... Nenadoma se mu razsvetli obraz: zapazil je, da prihaja vojak, ki stanuje in obeduje pri njih doma in se zdaj vrača v svojo garnizijo. Že se je ustavil pred njima

— Ali bi me ne hoteli spremiti na postajo, gospodična?

— Oh! In moj sladoled? je glasno ugovarjala Concepcion.

Vojak je imel sladke, zapeljive oči in nežne brčice. Njegove besede pa so bile mile in sočne kakor sladoled iz jagodovega soka...

— Če hočete, se Peter vmeša v pogovor, bova ta čas midva z Miho oskrbovala prodajo!

— Samo do postaje! sili brhki vojak.

V duši težko izkušane Concepcion se vname hud boj. Toda dekleta je iz dežele, v kateri se je rodila Carmen. Zato v tem boju seveda dolžnost — ni zmagala.

— Petrček, je prijazno polagala dečku na srce, pazi, pazi!...

Takoj ko sta onadva izginila, je zaklical prebrisani Petrček:

— Hajdi, Miha, hop! Prišel je dolgo pričakovani pravi trenutek! Tole posodo vsak za eno uho, pa v skrivališče z njo!

Pripraven prostor je zelo blizu. Za na pol podrto kolibo odložita sladko breme.

— Slišiš, do sem je tvoja polovica! ukazuje Peter.

Miha se takoj spravi nanjo, na določeno polovico. Hitro tlači mrzlo in sladko hrano v iznenadena usta in cmoka kakor s kropom polit prašiček. Strašansko baše vase sladoled in se nasilno pita z njim.

Joj, toda tudi sredi najbolj izbranih pojedin se včasih zgodi, da kar na lepem omagamo, oslabimo: imeli smo večje oči kakor trebuh.

— Ne morem več, obžaluje kmalu Miha.

Treba je poklicati na pomoč še dva pobalina, ki se nedaleč odtod igrata na soncu, da brž pospravita ostanke...

— Zdaj moramo pa nabasati v posodo ravno toliko blata, odloči Peter. Podvizajte se, vsi k potoku!

Miha, ki ni tako bistroumnega duha, ne more po takih ovinkih slediti Petrovim bujnim domislekom.

— Zakaj pa blata v lonec? se čudi.

— Zato, da bomo preslepili Concepcion. Videl boš, ona vse verjame, kar ji natvezem...

Evo je, že se urno bliža Concepcion, gologlava in vsa rdeča. Ob pogledu nanjo postane Petrov obraz ves tragičen.

— Concepcion, ji resno dopoveduje prekanjeni deček, ta čas, ko vas ni bilo, se je pripetil čudež... Poglejte no sladoled, kaj se je zgodilo z njim!

Praznoverna Španka v prvem navalu začudenja in presenečenja ne najde druge besede:

— Bengaza de la Madona!

O seveda, Marija se je maščevala, zato sedaj Concepcion pretaka tako grenke solze.

— Kar brž pojdiva domov, svetuje Peter, povedal bom mami, kako se je ta reč zgodila.

In vsem sočutnim ljudem, ki ju spotoma izprašujejo po vzroku te bridke dekletove bolesti, fantič neusahljivo razlaga:

— Tale uboga Concepcion je hotela z vojakom... zato se je zgodil čudež... da se je sladoled izpremenil v blato...

Prevedel d'Artagnan.

Priprava za poletno bivanje

Vse za dopust mora biti **Indanthren**, najsi bo poletna obleka ali bluza in obrežna pidžama, najsi bo pisano perilo, barvaste moške srajce in žepni robci. **Indanthren** kljubuje soncu, dežju in pranju, ne da bi se mu barve kaj izpremenile.

Ni pa vse **Indanthren**, kar se tako imenuje. Pazite na varstveno znamko z debelim „I“ med soncem in deževnim oblakom.

Dober okus

Je posebna prednost odvaljalnega sredstva Darmol. Vrhu tega deluje milo in brez bolečin. Zato uživajo odrasli in otroci radi Darmol

Opil. Rep. 1.
Br. 1000/50

DARMOL

MU dr. Jarka Hromadkova:

Kako ravnamo z ranami

Spomladi se otroci kaj radi odtegnejo varuštvu, solnce jih zvabi pod milo nebo in na otroških igriščih se spet razlega vik in krik razposajencev. Pri

igri se otrok kaj rad prevrne, majhna neprevidnost tovarišev ga spravi ob ravnotežje, in že se je zgodila nesreča. Otroci padejo navadno na kolena. Nogavico si na kolenu prebijejo in kožo odrgnejo. Take odrgnine so posebno boleče. Mati naj koleno najprej z lizolno vodo dobro izmije. V skledičko naj nalije čiste vode in doda toliko kapljic lizola, da postane voda mlečna. Ko rano dobro izčisti, naj jo zbršiše še z alkoholom. Na kosmič vate naj kane malo prečiščenega alkohola in rano počasi izbriše. Joda ne sme devati na odrgnine, ker se tenka kožica rada vname. Če je otrok padel v hlevu, pred hlevom, na polju ali kje, kjer je prišel lahko v dotiko s konjskimi odpadki, je dobro, da peljemo otroka k zdravniku, da mu dá injekcijo proti tetanusu. Če je padel otrok na dvorišču ali v gozdu, je nevarnost tetanusa mnoga manjša. Če odrgnina na kolenu oteka, naj mati pripravi burove obkladke. V lekarni naj kupi za majhen denar burove tablete in naj na liter vode razpusti dve taki tableti ter napravi otroku vsake pol ure nov ovitek. Oteklina bo

hitro splahnila in rana se bo lepo celila.

Če se je otrok pri padcu težje poškodoval in ima zevajočo rano, jo prav tako izmijemo z lizolno vodo, potlej pa namažemo z jodovo tinkturo, brez katere ne sme biti nobena domača lekarna. Rano moramo dobro obvezati, da ne pride nesnaga vanjo.

Madeži

Če čistiš bakrene predmete, uporablaj za glajenje vselej papir namesto cunj, ker se bo baker potem dalje časa svetil.

Čajne madeže odpravimo s sode z milom in kuhinjsko soljo.

Katranove madeže namaži najprej z navadno mastjo. Čez več ur jih potem izperi z vročo vodo in milom. Dobro sredstvo je tudi tole: madeže zmooči z vodo in zdrobljeno berso (vinskim kamnom), potem jih pa operi z milom in vodo. Pomagalo bo tudi izmenično izpiranje z milom, toplo vodo in terpeninovim oljem. Če je madež na obleki, ki je ne smeš prati s toplo vodo, uporabi prvi način, a z mrzlo vodo. Z madežem bi imela sicer precej preglavice, toda počasi bo le izginil.

Kljuke in drugi predmeti iz medij, pa tudi posoda, dobe svoj nekdanji lesk, če jih po čiščenju odrgneš s prezanam ali nstrganim surovim krompirjem. Potem pa jih zgleda še s suho cunj.

Zanemarjene kozarce očistimo s krpo, namočeno v olju, potem jih pa s pivnikom brišemo, dokler se ne svetijo.

Pri negovanju kože nadomešča boraks mnog drag prepat. Nekoliko boraksa v umivalno vodo, pa ne bo več mastne, rdeče kože obraza! Da bi boraks škodoval, se še ni opazilo. Vendar pa je treba uporabljati v ta namen le najboljši boraks. Za hrapavo, razpokano kožo je dobro tole: zmešajmo 50 gramov rožne vode, 50 gramov glicerina in 5 gramov boraksa in natrimo s tem kožo.

Tudi vodi za umivanje las, za izpiranje ust in za grgranje lahko pridene nekoliko boraksa.

Lakirane predmete čistiš z mešanico iz enakih delov lanenega olja, vinskega cveta (špirta) in terpentina.

Predmete iz mahagonija očistiš madežev s petrolejem. Oteri jih potem z volneno cunj.

Da spraviš madeže iz belega marmorja, zmešaj dva dela sode, en del krede in en del plovca, vse troje dobro zdrobljeno. Dodaj nekaj kapljic vode, da dobiš gosto mažo, vanjo pomoči cunjico in drgni z njo v krogu po madežu. Ko si to storila, operi ploščo z milnico in jo naposled oteri, da bo suha.

Mastne madeže iz knjig lahko sama odpraviš. Nastrgaj na madež krede ter ga podloži in pokrij s pivnikom. Knjigo potem obteži. Čez nekaj dni bo sta pivnika popila vso maščobo. Potem moraš samo še odstraniti kredo s cunj.

Za pleskarjem so okna navadno zelo umazana. Vso barvo lahko odstraniš brez truda z mešanico olja, terpentina in zdrobljenega plovca.

Star, zanemarjen porcelan očistimo z zmesjo iz poldruga litra vode, v kateri smo skuhalo malo klorovega apna, nekoliko očetne kisline in soli. Ko se ta zmes ohladi, pomočimo z njo črna mesta in drgnemo nalahko s ščetko. Potem posodo dobro umijemo v mlačni vodi ter osušimo s platneno krpo, da se sveti.

Madeže od potenja izperi v topli boraksovi raztopini. Če ne bodo hoteli izginiti, vzemi več boraksa in prav malo tople vode, da dobiš boraksovo kašo. To kašo položi na madeže in jo pusti nekaj ur na njih. Potem pa blago dobro izplakni.

Madeže spravimo z motnega stekla s petrolejem.

Mastno steklo ološčimo z zmesjo vode in malo kisa ali špirta.

Temen ševijot, ki je dobil madeže in postal prašen, očistiš takole: Najprej ga temeljito skrtlači in očisti, potem pa

položi nanj cunj, namočeno v kavo, in ga zlikaj. Potem bo kakor nov.

Ščetke za zobe se očistijo v močni raztopini slane vode.

Štedilnik dobro osnažimo s peskom, ki smo mu pridali malo vode in kisa.

Tintne madeže spravimo s kamenitih stopnic s klorovim apnom, ki ga razmešamo v vodi in pridenemo malo očetne kisline (na 20 g belega apna 5 g kisline). S tem stopnice umijemo.

Oljnati madeži v usnju se le s težavo odstranijo. Navadno pomaga mešanica magnezije in bencina. Z njo pokrij madeže. Ko se zmes posuši, jo oddrgni. Časih pa zadostuje vroča krompirjeva moka. Če je usnje barvano, je vsako čiščenje nevarno. V tem primeru je boljše, če daš usnje temneje prebarvati.

Zarjavel likalnik najlaže in najbolje očistimo, ako zelo vročega pomazemo z voskom in ga potem nekajkrat potegnemo po papirju, potresenem s soljo.

Če operemo črno sukno v slani vodi, ne izgubi barve.

Slamnate rogože in vsi pletarski izdelki postanejo kakor novi, ako jih očistimo s ščetjo, namočeno v slani vodi.

Tintni madeži takoj izginejo, če jih nekolikokrat odrgnemo s citronovim sokom, v katerem smo raztopili malo soli.

Preproge dobe sveže barve, če jih pred pometanjem potresemo z vlažno soljo, izprašimo in otreemo s krpami, ovlaženimi s slano vodo.

Okus za dobro pripravljanje mesa je znak starosti; razumljivo je, da gospe skrivajo ta okus.

Umetnost kuhanja je kakor umetnost ljubiti: zahteva takta in izpremembe!

Učimo naše sinove in hčere strahu pred vinom, kadar jih učimo katekizma dobrega in zlega.

Zakaj je FLIT

smrtonosen za **KOMARJE-**

FLIT sestoji iz posebnih sredstev in uničuje ves mrčes. V tem oziru je nedosegljiv. FLIT je neštokrat preizkušen in je njegova moč splošno priznana. Zato vselej zahtevajte FLIT in odklanjajte vsak nadomestek. FLIT ne pušča madežev in je neškodljiv za ljudi. Prepričajte se vsakokrat: Na ročki mora biti vojak! Pazite na to!

FLIT vedno ubija!

SVEŽOST PRI PREBUJENJU!

Kako prijeten je občutek, ko se zjutraj prebudimo z dobro spočitimimi udi! Samo nekoliko kapljic kolinske vode „Soir de Paris“ Vas osveži, okrepi in ponovno poživiti. Ta sijajna tekočina je dvojno parfumirana z Vašim priljubljenim znamenitim parfumom „Soir de Paris“ Bourjois.

Eau de Cologne
BOURJOIS
★ Soir de Paris ★

ČE ŠE NE VESTE.

Če postane presno maslo žarko, ga lahko še popraviš, da bo spet užitno. Najprej ga v mleku izperi, potem ga pa izplakuj tako dolgo v vodi, dokler ne bo voda čista. Potem ga še nasoli in dobro pregneti.

Da je mleko za dojenčka najpotrebnejša hrana in da je tudi za odrasle zelo zdravo, vemo. Toda tudi kot lepotilno sredstvo je bilo mleko zmerom cenjeno. V starih časih so si ženske umivale obraz z mlekom, da so imele lepšo polt. Zlasti osličje mleko je bilo v velikih časteh.

Ker je v vsaki družini mleko zmerom pri rokah, naj si gospodinje zapomnijo, da mleko pri nedolžnejših opeklinah lajša bolečine. Če je stanovanja na novo

prepleskano in je ostal v sobi neprijeten vonj po barvah, postavite vanjo krožnik mleka. Mleko bo vsrkalo neprijetni vonj. Če postane presno maslo žarko, ga zalijte s svežim mlekom in pregnetite, pa bo skoraj vselej postalo spet užitno. Marsikatera vrsta mesa, zlasti divjačina in jetra, postane sočnejša in mehkejša, če jo za nekaj časa položimo v mleko. Tudi ribe bodo boljše, če jih boste oprali pred kuhanjem v mleku namesto v vodi.

Mleko lahko uporabljamo s pridom pri čiščenju. Linolej postane kakor nov, če ga zbršimo z mlekom. Usnjeni predmeti prav tako. Zlasti pri teh je mazanje z mlekom priporočljivo, ker mleko prepreči, da bi postali krhki.

LILAS CREME ZA PODNEVI IN PONOČI

je idealno sredstvo za nego kože in obraza. Po kratki uporabi da polti svežost in mehkobo. ČE SE HOČETE OBVAROVATI solnčnih peg, uporabite o pravem času LILAS CREME in MILO. ČE HOČETE ODVRNITI škodljivi vpliv zraka in vetra, rabite samo preizkušeno in znano LILAS DE CREME.

Prava samo iz lekarne MR. L. GAYER, ZAGREB, Ilica 79.
Dobiva se v lekarnah, drogerijah in parfumerijah.

Ponos vsake mamice je njeno dete, ki potrebuje lep praktičen vozček. Tega dobite pri nas proti ugodnim plačilnim pogojem.

Šivalni stroji - motorna in navadna kolesa - igrače. Naročnice popust.

S. REBOLJ & DRUG
LJUBLJANA
Miklošičeva cesta

Naročnina za list s krojno prilogo in 5 gospodinjstkih knjig: za vse leto Din 105.—, za pol leta Din 54.—, za četrt leta Din 27.—; za Ameriko in inozemstvo dolarjev 5.—; za Italijo Lir 70.—.

Posamezna številka Din 5.—, krojna priloga Din 2.—, gospodinjstka knjiga Din 30.—.

Deset broširanih leposlovnih knjig Din 100.—. Vezava Din 60.—.
Deset broširanih rodbinskih knjig Din 67.—. Vezava Din 60.—.

Rokopisal se ne vračajo.

Izhaja vsakega 1. v mesecu.

Odgovorna urednica Rija Podkrajškova v Ljubljani.

Uredništvo in uprava v Ljubljani, Dalmatinova ul. 8/I. Tel. 21-82.

Tisk Delniške tiskarne d. d. v Ljubljani. Predstavniki: Ivay Ovsenk v Ljubljani.

Besedo

Senoro - Rajhenburg d. 11. 58.

imajo naši odjemalci!

P. M. J. Kastner i Ohler
Zagreb.

Na Vaš dopis z dne 2. 11. 58 vam jasljam sledeče: Vi res, da se ne porušujem Vaše velebrgovine, pač pa ravno nasprotno. Že v letošnjem letu sem bila dvokrat pri Vas, moj mož pa enkrat, kar smo vam dali preko Din 2000. Vaša odjemalka sem že preko 14 let, kar je dokaz, da sem zadovoljna z Vašim blagom.

Glede cenika vam sporočam, da se mi ne gre za dolgo, da vidim kakšne cene imate. Kupujem pa pri Vas vseeno in sicer osebo ker si lahko po svojem okusu izberem. Priporočam pa tudi vaše blago mojim sosedam, kar je pa tudi imelo uspehe.

Her sem preiskusila vaše blago, ter si stejem dati vam moje najboljšo priporočilo. Blago presega najboljše kvaliteto in to je dokaz, da sem že preko 14 let Vaša odjemalka.

Godite prepričani prepričani, da ostanem Vaša stalna odje.
melka, in da vas bodem še nadalje vsem našim sinam toplo priporočala, kakor doslej.

Vas pozdravlja

Z odličnim spoštovanjem
Antonija Vojtkovskij

Senoro 62/12

Rajhenburg.

V e l e b l a g o v n i c a

Kastner & Ohler

Z a g r e b , I l i c a 4 1 6

Zahtevajte naš brezplačni katalog in kupujte s polnim zaupanjem.

Ako blago ne ustreza, ga zamenjamo ali vrnemo denar.